Regio Rivierenland

Jaarstukken 2023

Jaarverslag en jaarrekening van Regio Rivierenland over 2023

Versie voor het Algemeen Bestuur
d.d. 3 juli 2024

Wat vindt u in de jaarstukken 2023?

Wat vindt u in de jaarstukken 2023? 2

Leeswijzer en toelichting op programma-indeling 3

De jaarstukken samengevat 5

Besluitvorming over de jaarstukken 9

Jaarverslag: de programmaverantwoording

Per programma brengen we in beeld wat we bereikt hebben en welke kosten dit met zich meebracht.

Programma 1 – Regionale samenwerking 11

Programma 2 – Contractgestuurde dienstverlening 21

Programma 3 – Algemene baten en lasten 29

Jaarverslag: de paragrafen

In de paragrafen maken we een dwarsdoorsnede van de jaarstukken over de thema's die voor onze regio relevant zijn.

Paragraaf 1 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing 32

Paragraaf 2 – Onderhoud kapitaalgoederen 36

Paragraaf 3 – Bedrijfsvoering 37

Paragraaf 4 – Financiering 41

Paragraaf 5 – Verbonden partijen 45

Jaarrekening

De jaarrekening geeft een totaaloverzicht van de gerealiseerde baten en lasten. Daarnaast brengen we onze financiële positie in beeld.

Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop 46

De balans per 31 december 2023 58

Stand van zaken investeringskredieten 70

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage 71

Bijlage 2: SiSa verantwoording 72

Bijlage 3: Controleverklaring 73

Meer informatie kunt u vinden op onze website:www.regiorivierenland.nl

Leeswijzer en toelichting op programma-indeling

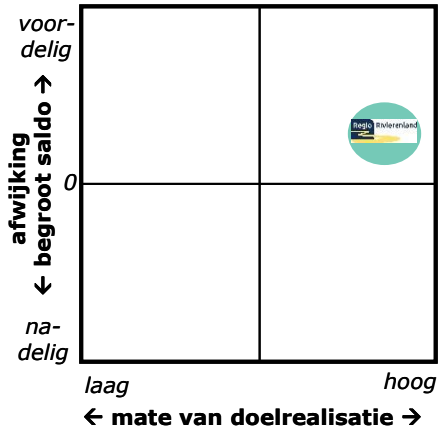
Opzet van de jaarstukken

Deze jaarstukken gaan in op de realisatie van de doelstellingen uit de programmabegroting 2023 van Regio Rivierenland. Tevens geven we een financiële verantwoording.

Op 8 november 2023 is de Bestuursrapportage 2023 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Daarin hebben we de op peildatum 1 juli 2023 verwachte uitkomsten aan het einde van het jaar gerapporteerd en afwijkingen toegelicht. Per programmaonderdeel zijn daarin de volgende vragen ten aanzien van resultaat, tijd en middelen gesteld:

1) Resultaat: Lukt het om de beleidsinhoudelijke afspraken te realiseren?
2) Tijd: Is het gewenste (deel)resultaat eind 2023 gerealiseerd?
3) Middelen: Zijn de toegekende middelen toereikend?

Door middel van kleuren hebben we de antwoorden op die vragen aangegeven en vervolgens toegelicht.
In de programmaverantwoording van het jaarverslag staan we stil bij de situatie per 31 december 2023. Per programma geven we met behulp van een matrix zoals hieronder weergegeven de eindbalans van de gerealiseerde doelstellingen aan.

Het bolletje geeft de eindbalans van het desbetreffende programma aan. Des te verder het bolletje naar rechts staat (op de horizontale as), des te hoger is de mate van doelrealisatie (de mate waarin de beleidsinhoudelijke afspraken gerealiseerd zijn). Hoe verder het bolletje in de matrix (op de verticale as) van de 0-lijn afstaat, hoe groter de financiële afwijking ten opzichte van het begrote saldo voor bestemming. Per programma geven we een beknopte toelichting op de gepresenteerde eindbalans. Met betrekking tot de middelen presenteren we in een tabel de afwijkingen van het totale programma ten opzichte van de begroting na wijziging.

Vervolgens geven we een overzicht van het neergezette inhoudelijk resultaat per programmaonderdeel. Daarbij maken we een vergelijking met onze prognose bij de bestuursrapportage 2023. De betekenis van de kleuren bij die prognose was:

Inhoudelijk resultaat berap: Lukt het om de beleidsinhoudelijke afspraken te realiseren?

Ja, dit gaat zeker lukken | Niet zeker of dit gaat lukken | Nee, dit gaat niet lukken

Per programmaonderdeel geven we nu aan of het per 31 december 2023 geheel (groen), grotendeels wel (geel) of grotendeels niet (rood) gelukt is om de in de programmabegroting 2023 opgenomen doelstellingen te realiseren.

Principieel gezien betekent 'grotendeels gehaald' een rode score. Aangezien dit geen recht doet aan de bereikte resultaten is door middel van de kleur geel een nuancering aangebracht. De afwijking op tijd komt niet meer terug, aangezien het er om gaat of we de doelstellingen in 2023 hebben gehaald.

Vertraging betekent niet gehaald. De inhoudelijke en financiële afwijkingen worden bij ieder programma afzonderlijk toegelicht samen met eventuele wijzigingen in de risico's.

Schematisch overzicht programma-indeling

Begroting/Jaarrekening 2023
Programma 1 Regionale samenwerking
Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening
Programma 3 Algemene baten en lasten

Toelichting programma-indeling

In de programma's wordt een onderscheid gemaakt tussen de bestuurlijke en beleidsmatige ondersteuning van de Regio (Programma 1. Regionale samenwerking) en het uitvoerende (dienst)onderdeel van de Regio (Programma 2. Contractgestuurde dienstverlening).
De kosten van de regionale samenwerking zijn opgenomen in programma 1.
In programma 2 zijn de kosten van de uitvoeringstaken bij Contractgestuurde dienstverlening verantwoord.

Na de invoering van de vernieuwde BBV-regelgeving (Wijzigingsbesluit Vernieuwing BBV met publicatiedatum 17 maart 2016) is een derde programma toegevoegd, te weten programma 3 Algemene baten en lasten. In programma 3 zijn de overheadkosten verantwoord, die op grond van wettelijk voorschrift niet meer aan de programma's mogen worden toegerekend. Daarnaast zijn in programma 3 de centrale budgetten opgenomen voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting alsmede het onderdeel treasury. Alle algemene dekkingsmiddelen zijn nu op een centrale plek binnen één programma verantwoord.

De jaarstukken samengevat

Terugblik op 2023 – Inhoudelijk

2023 was een jaar van uitdagingen en kansen. Voor Regio Rivierenland staat het leggen van verbindingen centraal. Verbindingen tussen gemeenten, maar ook steeds vaker tussen overheden (gemeenten, provincie, het rijk en waterschappen), ondernemers, onderwijs en inwoners, centraal. Zo was daar in 2023 het op te stellen regio-arrangement. In opdracht van het rijk en provincie Gelderland heeft Regio Rivierenland gefaciliteerd dit tot stand te brengen. Een uitdaging, maar ook zeker een kans. Een kans om de beschikbare ruimte in Rivierenland zo goed als mogelijk in te richten.
Integraliteit speelt bij de opgaven waar we voor staan een steeds grotere rol. We willen immers niet dat de oplossing voor het ene thema een probleem veroorzaakt bij het andere. Daarom kiezen we ervoor om partners in een vroegtijdig stadium samen aan tafel te zetten om de afstemming beter en de oplossing gerichter te laten zijn.

De hierboven beschreven werkwijze maakt onderdeel uit van onze gebiedsagenda en wordt al aan tal van tafels toegepast. Bijvoorbeeld ten aanzien van de Regionale Energiestrategie (RES) is het niet meer weg te denken. Wij merken dat bij onder andere de RES, het Regionaal Economisch Ambitiedocument (REA), Mobiliteit, RW-POA, Wonen, Ruimte, maar ook binnen Contractgestuurde dienstverlening naast de inhoud er steeds meer aandacht komt te liggen op het faciliteren van een veranderende (toekomstbestendige) regionale wijze van besturen. Deze rol past ons goed. Invulling hiervan leidt tot meer gedeeld eigenaarschap, enthousiasme en omarming van datgene wat nodig is om de opgaven een stap verder te brengen.

Dit is ons onder meer gelukt ten aanzien van Inburgering. Ondanks het feit dat 3 gemeenten (West Betuwe, Maasdriel en Zaltbommel) hebben besloten deze taken zelf te gaan oppakken, staat deze nieuwe samenwerking inmiddels stabiel en kunnen we stappen zetten naar doorontwikkeling.

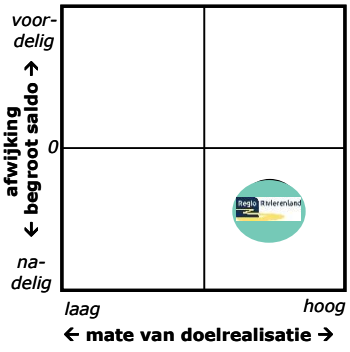
Een nieuwe dienstverleningsovereenkomst voor Wmo/Jeugd maakt dat wij als serviceorganisatie de volgende stap kunnen gaan zetten. Verdere professionalisering van ons leveranciersmanagement en contractbeheer kunnen in dit kader worden genoemd net als een focus op data gestuurd werken.

Onze medewerkers beoordeelden het werkplezier bij Regio Rivierenland dusdanig dat wij ons een ‘Great Place to Work’ mogen noemen. Iets waar wij naast de inhoud énorm trots op zijn.

Wij geloven in de kracht van samenwerking! Hiermee is de slagkracht van de regio groter dan de optelsom van gemeenten.

Janneke Hakkert
Secretaris/directeur

Hieronder presenteren we per programma de eindbalans over 2023. In de leeswijzer is de opzet ervan toegelicht. In de programmaverantwoording geven we een nadere toelichting op de prestaties die we in 2023 hebben neergezet. Onder elke eindbalans vindt u een paginaverwijzing.

1. Regionale samenwerking	2. Contractgestuurde dienstverlening	3. Algemene baten en lasten
		
Meer informatie vanaf pagina 11	*Meer informatie vanaf pagina 21*	*Meer informatie vanaf pagina 29*

Terugblik op 2023 – Financieel en organisatorisch

Resultaten en ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

- Het begrotingsjaar 2023 is afgesloten met een positief rekeningresultaat van € 108.000.

- Bij Programma 1 Regionale samenwerking hebben wij de taken uitgevoerd binnen de budgettaire kaders van de begroting en een overschot gerealiseerd van € 89.000. Binnen programma 1 zijn er meerdere vacatures ontstaan waarvan nog niet alle vacatures zijn ingevuld, althans voor een deel van 2023. Dit als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt en een combinatie van capaciteit om nieuwe collega's in te werken. De vacatureruimte heeft ook een doorwerking in de besteding van werkbudgetten. Daarnaast zijn er meer subsidies gerealiseerd dan in de begroting was opgenomen. Dit resultaat zal worden uitgekeerd aan de gemeenten.

- Programma 2 heeft het boekjaar 2023 afgesloten met een positief resultaat van € 31.000. Team Inkoop is wederom verlieslatend in 2023. Opnieuw hebben we gebruik moeten maken van het inhuren van personeel. Dit mede als gevolg van ziekte en krapte op de arbeidsmarkt. Dit leidt tot een nadelig resultaat van € 204.000 hetgeen is afgedekt via de reserve Contractgestuurde dienstverlening. Bij Wmo/Jeugd is per 1 juli 2023 een nieuwe DVO van kracht. Niet alle personele uitbreidingen zijn per 1 juli gerealiseerd hetgeen leidt tot een overschot van € 30.000. Hiervan wordt € 4.000 afgestort in de reserve Contractgestuurde dienstverlening omdat het betrekking heeft op de periode voor 1 juli 2023. En het restant, € 25.000, wordt terugbetaald aan de gemeenten zoals vastgelegd in de nieuwe DVO.
  Bij het onderdeel Inburgering zijn in 2023 alle beschikbare middelen voor Inburgering ingezet volgens de taken uit de DVO. Aanvullend zijn door de gemeenten extra middelen ingezet voor de inzet van een Regionale Coördinator (€ 96.000 euro). Dit resulteert uiteindelijk in een overschot van € 18.000 welke conform de DVO terugbetaald wordt aan de deelnemende gemeenten.

- Programma 3 Algemene baten en lasten € 12.000 nadelig. De lasten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten van overhead. Deze zijn € 39.000 hoger dan begroot, door hogere inhuurkosten en kosten voor verzuimbegeleiding. Daarnaast hoefde het budget voor onvoorziene uitgaven niet te worden ingezet, een voordeel bij de lasten van € 10.000 en zijn de kosten voor treasury € 12.000 lager dan begroot. De hogere baten hebben betrekking op de gerealiseerde hogere inkomsten van derden voor dekking van onze overheadkosten à € 7.000 en hogere rente inkomsten à € 24.000.

- Na toerekening van de overhead uit programma 3 aan programma 1 en 2 is het uit te keren bedrag aan de gemeenten als volgt verdeeld:
  - Gemeentelijke bijdrage € 65.000
  - Wmo/Jeugd € 25.000
  - Inburgering € 18.000

- In de programmabegroting 2023 en in de Bestuursrapportage 2023 is een gemeentelijke bijdrage opgenomen van € 2.291.000. Dit bedrag hebben wij gefactureerd aan de gemeenten en is als realisatie in de jaarrekening 2022 verwerkt.

Financiële kerncijfers 2023

Resultaat jaarrekening 2023 *Bedragen x € 1.000*	Resultaat voor mutaties van reserves Begroot t/m AB dec	 Rekening 2023	Resultaat na mutaties reserves Rekening 2023
1. Regionale samenwerking	1.177	1.266	1.266
2. Contractgestuurde dienstverlening	1.247	1.219	1.330
3. Algemene baten en lasten	2.609-	2.595-	2.488-
Totaal van de programma's	**185-**	**110-**	**108**
Overige resultaatposten			
Resultaat	**185-**	**110-**	**108**

Relatieve afwijking jaarrekening tov begroting t/m AB december *Bedragen x € 1.000*	Lasten	Baten	Gem. bijdrage
1. Regionale samenwerking	19,4%	16,5%	Ja
2. Contractgestuurde dienstverlening	12,5%	11,2%	Nee
3. Algemene baten en lasten	0,5%	7,4%	Ja
Totaal van de programma's	**11,9%**	**14,1%**	

De werkelijke lasten zijn in totaal circa € 2,3 mln. hoger dan begroot, een budgetoverschrijding bij de lasten met 11,9%. De grootste afwijking is bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening gerealiseerd, nl. € 1,6 mln. meer uitgaven dan begroot. Dit heeft voornamelijk te maken met de doorbelasting van kosten voor extra taken WMO/Jeugd en Inburgeringsvoorzieningen welke niet in de begroting opgenomen zijn.
De totale afwijking bij de baten voor alle programma's samen bedraagt 14,1%, en ligt in lijn met de hogere realisatie bij de baten. Dit wordt ook verklaard door de hogere baten vanuit de doorbelasting van de genoemde onderdelen. Daarnaast zijn er meer subsidies gerealiseerd en meer rente ontvangen dan in de begroting is opgenomen.

De jaarrekening op pagina 46 en verder biedt uitgebreide financiële informatie en toelichtingen.

Besluitvorming over de jaarstukken

Totaaloverzicht resultaten 2023

Januari-maart 2024 Ambtelijke voorbereiding

10 april 2024 Behandeling concept jaarstukken door Dagelijks Bestuur

3 juli 2024 Vaststelling jaarstukken door Algemeen Bestuur

Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 108.000 voordelig.

Het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland is bevoegd een besluit te nemen over de bestemming van het rekeningoverschot, na consultatie van de gemeenten via de zienswijzen. Het overschot is in de balans opgenomen onder het eigen vermogen als 'Nog te bestemmen resultaat'.

Voorstel met betrekking tot de vaststelling en resultaatbestemming

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland,
gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur tot vaststelling van de jaarstukken 2023,

BESLUIT:

1. De programmarekening 2023 vast te stellen conform voorliggend ontwerp.
2. Het gerealiseerde positieve rekeningresultaat ter grootte van € 108.000 uit te keren aan de gemeenten.

Ten aanzien van de inzet van bestemmingsreserves in de jaarrekening 2023 van Regio Rivierenland is op de volgende pagina een samenvattende toelichting opgenomen.
Met het vaststellen van de jaarrekening 2023 worden de mutaties van de reserves geformaliseerd.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 3 juli 2024.

De secretaris, De vice-voorzitter,

mr. J.W.A. Hakkert S. Stoop

In onderstaand overzicht zijn de bedragen opgenomen, die in de jaarrekening 2023 zijn verwerkt als mutatie bij de reserves. Voor een meer uitvoerige beschrijving wordt verwezen naar de toelichting op de balansposten bij het onderdeel vaste passiva.

Mutaties reserves in de jaarrekening 2023:

Mutaties reserves bij Programma 1 Regionale samenwerking	0
Mutaties reserves bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening, per saldo een onttrekking i.v.m. de gerealiseerde tekorten *)	-/- 110.680
Inzet bestemmingsreserves programma 3 voor dekking van overhead **)	-/- 106.834
Mutaties reserves, per saldo een onttrekking van	-/- 217.514

*) De mutaties van reserves bij programma 2 zijn als volgt:

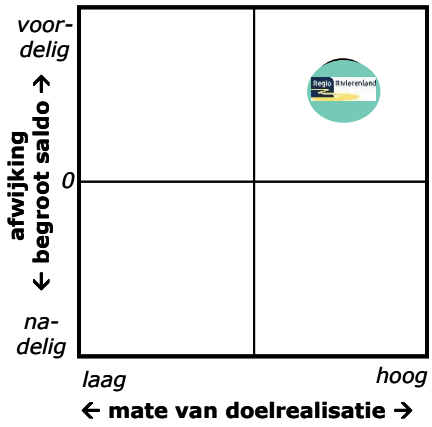
Storting overschot bij RMC naar de RMC-reserve	66.264
Inzet risicoreserve CgD voor de uitvoeringstaken van Contractgestuurde dienstverlening waarbij verliezen zijn gerealiseerd	-/- 216.632
Reservering in de risicoreserve CgD van het gerealiseerde overschotten bij de verschillende uitvoeringstaken van Contractgestuurde dienstverlening	39.687
Totaal	-/- 110.680

**) Inzet van bestemmingsreserves bij programma 3, te specificeren als volgt:

Inzet reserve Herhuisvesting	-/- 53.335
Inzet reserve Desintegratiekosten ontvlechtingen (ICT-ontvlechting en vernieuwing ICT-infrastructuur)	-/- 53.498
Totaal	-/- 106.834

Totaaloverzicht resultaten 2023

Eindbalans gerealiseerde doelstellingen 2023

Beknopte toelichting

In 2023 zijn er bij het Regionaal StimuleringsFonds 20 projectaanvragen (4 haalbaarheidsonderzoeken en 16 uitvoeringsprojecten) ingediend. Daarvan zijn er 14* toegekend. Vanuit de opgaven van het Regionaal Ambitiedocument is een aanvraag om LEADERregio te worden ingediend en goedgekeurd. Ook is het Regionaal Programma Werkterreinen geactualiseerd. Voor Recreatie & Toerisme zijn de ambities omgezet in 5 opgaven en concrete tussen en eindresultaten benoemd. Er is een WoonDeal gesloten. Het Uitvoeringsplan Mobiliteit 2023-2026 met het mobiliteitsfonds is in 2023 in alle gemeenten vastgesteld. De voortgangsrapportage voor de RES 1.0 FruitDelta Rivierenland is aangeboden aan het Nationaal Programma RES. Gemeenten, waterschap Rivierenland en provincie Gelderland hebben een regioarrangement FruitDelta vastgesteld. De Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland inclusief werkwijze is verder ontwikkeld en er wordt er toegewerkt naar een regionaal congres over regionale financiering van gebiedsontwikkeling.
Eind 2023 heeft een afrondende dag voor de Regio Deal FruitDelta Rivierenland 2020-2023 plaatsgevonden en is er stilgestaan bij de successen van de 31 projecten. Vanuit Public affairs & Lobby is met succes de zichtbaarheid van onze regio in Brussel, bij het Rijk en de provincie vergroot. Zo heeft het mini-symposium 'Als elke regio telt' plaatsgevonden, zijn er meerdere werkbezoeken in de regio voor onder meer statenleden en kamerleden georganiseerd, is er aandacht gevraagd voor het behoud van de veerponten, de fileproblematiek op de A15 en de A2 en daarmee samenhangende impact op de leefbaarheid in de kernen.

Toelichting op successen en afwijkingen vindt u op de komende pagina's.

Programma 1 *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2023		Rekening 2023	Afwijking	
	Primitief	t/m AB dec			
Lasten	1.768	3.603	4.303	700	N
Baten	562	2.487	3.275	788	V
Subtotaal	**1.206-**	**1.116-**	**1.027-**	**89**	V
Gemeentelijke bijdrage	2.293	2.293	2.293	0	
Saldo van baten en lasten	**1.087**	**1.177**	**1.266**	**89**	V
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0	
Stortingen reserves	0	0	0	0	
Gerealiseerd resultaat	**1.087**	**1.177**	**1.266**	**89**	V

Toelichting programma 1: Binnen programma 1 zijn er meerdere vacatures ontstaan waarvan nog niet alle vacatures zijn ingevuld, althans voor een deel van 2023. Dit als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt en een combinatie van capaciteit om nieuwe collega's in te werken. De vacatureruimte heeft ook een doorwerking in de besteding van werkbudgetten. Daarnaast zijn er meer subsidies gerealiseerd dan in de begroting was opgenomen.

Een gedetailleerde financiële verschillenanalyse per programma, inclusief de impact van de afwijkingen op de gemeentelijke bijdrage, vindt u bij het onderdeel 'Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop' vanaf pagina 46.

Realisatie per programma onderdeel						
		Inhoudelijk resultaat		Middelen x € 1.000		Gewijzigde risico's
		Prognose Berap	Realisatie	Lasten	Baten	
1.	Besluitvormingsprocessen en bestuursvergaderingen binnen Regio Rivierenland					-
2.	Informatie uitwisseling en kennisdeling op de regiomiddagen					-
3.	Bijdrage leveren aan samenwerkingsvraagstukken					-
4.	Monitoren van de uitvoering van het Regionaal Ambitiedocument 2022-2025					-
5.	Genereren van geldstromen en subsidies					-
Totaal				**5.569**	**4.303**	

<u>Toelichting bij de tabel:</u>
De baten en lasten worden in de financiële administratie niet afzonderlijk geregistreerd op basis van de opsomming in bovenstaande tabel. De financiële administratie is op andere wijze ingericht. Daarom is alleen een totaalbedrag vermeld van de baten en lasten.

Het resultaat van programma 1 is als volgt opgebouwd.

Opbouw resultaat Programma 1 *Bedragen x € 1.000*	
Gerealiseerde baten	5.569
Programmalasten (exclusief overhead)	4.303
Onttrekkingen reserves	0
Stortingen reserves	0
Resultaat	**1.266**

Het programma sluit met een overschot, omdat overeenkomstig BBV-voorschrift de overheadkosten niet meer bij de programma's worden opgenomen, maar (zonder toerekening aan taakvelden) centraal verantwoord worden bij programma 3 Algemene baten en lasten.
De aan de uitvoering van Programma 1 Regionale samenwerking toe te rekenen overhead komt in werkelijk uit op € 1.247.000 (begroot: € 1.177.000)

Successen in beeld

Regionaal Ambitiedocument 2022-2025

Alle acht gemeenteraden in Regio Rivierenland hebben in 2021 het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025 vastgesteld. De vaststelling is op 12 januari 2022 door het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland bekrachtigd. Met de uitvoering van dit ambitiedocument wordt in de jaren 2022-2025 gericht samengewerkt aan het creëren van een optimale balans tussen economische groei en de brede welvaart in de Regio Rivierenland. Hierbij ligt de focus op 3 speerpunten:

- AgriBusiness
- Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven
- Recreatie & Toerisme

Wat er op de drie speerpunten in 2023 is gebeurd, wordt hieronder afzonderlijk per speerpunt beschreven.

Het Regionaal Stimuleringsfonds, de doorontwikkelde versie van het Regionaal Investeringsfonds (RIF) uit 2017, is wederom als financieringsinstrument dit haar belangrijk geweest om de nieuwe ambities en opgaven van het Regionaal Economisch Ambitiedocument in samenwerking met partners uit de regio te verwezenlijken. Leden van de triple-helix Economic Board FruitDelta adviseren elke ronde het Algemeen Bestuur over ingediende RSF-projecten.

Het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF)

Het Regionaal StimuleringsFonds (RSF)is het financieringsinstrument om projecten aan te jagen die passen bij de 19 opgaven zoals vastgesteld in het Regionaal Economisch Ambitiedocument (REA) 2022-2025. Ook dit fonds is er voor ondernemende inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties die met hun initiatieven een bijdrage willen leveren aan het realiseren van de ambitie uit het REA en daarmee de ontwikkeling van Rivierenland.

In 2023 zijn er 20 projectaanvragen (4 haalbaarheidsonderzoeken en 16 uitvoeringsprojecten) ingediend. Daarvan zijn er 14* toegekend.
Voor het eerst in de geschiedenis van het RSF (ende voorloper RIF) zijn er afgelopen jaar drie inloopavonden op verschillende plekken in de regio georganiseerd. Tijdens de avonden kunnen initiatiefnemers hun idee vertrouwelijk toelichten aan Economic Board-leden, die de aanvragen uiteindelijk beoordelen. Deze leden stellen verdiepende vragen en geven tips. Zowel de initiatiefnemers als de Economic Board-leden hebben deze avonden als succesvol beschouwd.

Agribusiness

Een van de opgaven voor Agribusiness betreft 'Ontwikkelruimte voor Ondernemerschap: Teeltondersteunende voorzieningen'. Vanuit de pacten Fruitpact, Glastuinbouwpact, Paddenstoelenpact en Laanboompact is in 2023 gewerkt aan een vernieuwde handreiking voor Teeltondersteunende Voorzieningen (TOV). De oude handreiking was 10 jaar. De sector heeft gekeken hoe TOV kunnen bijdragen aan toekomstbestendige bedrijfsvoering van de agrarische sector. Uit de inloopavonden voor het RSF en de ingediende aanvragen blijkt dat de sector druk is met innoveren op het gebied van TOV, maar ook op het
gebied van reductie van gewasbescherming en robotisering en digitalisering van handmatige processen.

Vanuit het Nationaal Programma Landelijk Gebied heeft de Provincie Gelderland het proces Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG) opgestart. De VLGG zal een grote bouwsteen vormen voor de ruimtelijke . De eerste schets van het VLGG laat zien dat de druk op het aantal functies in het landelijk gebied zal toenemen en dat dit uiteindelijk om bestuurlijke keuzes vraagt. Wegens de samenhang met het regioarrangement wordt de coördinatie van het VLGG opgepakt via het pfo 'Ruimte' en vindt er in 2024 in nauw contact tussen het Speerpunt Agribusiness en het pfo Ruimte plaats.

Vanuit de opgaven benoemd in het Regionaal Ambitiedocument is in 2023 het proces opgestart om LEADERregio te worden. De aanvraag hiervoor is ingediend en goedgekeurd. LEADER is een Europees programma voor plattelands- ontwikkeling 'van onderaf', ofwel vóór en dóór inwoners. Het is een unieke werkwijze waarbij publiek-private samenwerking centraal staat en die al ruim 30 jaar wordt gebruikt in de gehele Europese Unie. Kern van de LEADER-aanpak is dat elk gebied zelf een lokale ontwikkelingsstrategie (LOS) opstelt, uitgaande van de specifieke uitdagingen van dat gebied. Initiatieven die in aanmerking komen voor ondersteuning vanuit LEADER, zijn vernieuwende initiatieven van bewoners, ondernemers en organisaties die meerwaarde hebben voor het gebied en die bijdragen aan de thema's en doelen van de LOS.

Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven

Het Regionaal Economisch Ambitiedocument (REA) bevat voor L&V een achttal opgaven. Samen met gemeenten en netwerkorganisaties als RW-POA en ketenpartners als Logistics Valley werken we aan deze opgaven. In 2023 is het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) geactualiseerd. De gemeenten hebben binnen dit programma de mogelijkheid om nieuwe bedrijventerreinen te ontwikkelen. Het ontwikkelen van bedrijventerreinen wordt steeds lastiger door onder andere de Stikstofdiscussie en Energiecongestie. De Energiecongestie staat in het REA niet als opgave, maar is uiteindelijk noodzakelijk voor de opgaven uit het REA, zoals MKB toekomstbestendig en Toekomstbestendige bedrijventerreinen/nieuwe bedrijventerreinen. De vraag naar (grotere) kavels op bedrijventerreinen is hoger dan het aanbod in de regio.

In het kader van de opgave impact ondernemen is een rapport opgeleverd hoe het staat met impact ondernemen in Regio Rivierenland. De conclusie van het rapport is dat er weinig impact ondernemers binnen de Regio Rivierenland aanwezig zijn. Wel zijn er meerdere ondernemers die

	ondernemen met impact. In 2023 zijn een aantal bijeenkomsten georganiseerd met stakeholders hoe we de bewustwording van ondernemen met impact kunnen vergroten door kennisdeling. In 2024 krijgt dit nog een vervolg.

Recreatie & Toerisme

In 2023 is gewerkt aan verwezenlijking van de ambitie voor recreatie en toerisme in Rivierenland door gericht te werken aan de vijf regionale opgaven, te weten; Rivierbeleving & Recreatieplassen, Gastvrije Binnensteden, Agrotoerisme, Cultuurhistorische Landmarks en Regiopromotie. Voor elke opgave zijn opgavefiches voor de periode 2023 t/m 2025 opgesteld waarin de concrete tussen- en eindresultaten staan benoemd. In de samenwerking met Bureau Toerisme worden binnen deze opgaven gericht taken bij hen belegd om resultaten te boeken. Daarnaast worden ondernemers gestimuleerd (ook financieel via het Regionaal Stimuleringsfonds) om met projecten bij te dragen aan de beoogde resultaten binnen de vijf opgaven. Door deze samenwerking is in 2023 een folder over het belang van toerisme voor een vitaal Gelderland opgesteld, een onderzoek uitgewerkt naar scenario's voor een fietsverbinding over het Amsterdam-Rijnkanaal, een Peddelweek als marketinginstrument binnen Rivierbeleving en een Marketingplan Agrotoerisme opgesteld met een overzicht van agrotoerisme in de regio inclusief aanpak om het te vermarkten. Hierin lopen we voorop t.o.v. andere regio's en worden we door het NBTC als voorbeeld gebruikt in het neerzetten van Agrotoerisme als drager voor een duurzaam leefbaar landschap.

Mobiliteit

Voor mobiliteit is het Uitvoeringsplan Mobiliteit 2023-2026 met het mobiliteitsfonds in alle gemeenten vastgesteld. Het belang van (boven)regionaal samenwerken om samen onze ambities uit te werken werd hierbij voortgezet. Mobiliteit is randvoorwaardelijk voor de verschillende opgaven in de regio; economie, wonen, onderwijs & arbeidsmarkt, duurzaamheid en recreatie & toerisme. Goede bereikbaarheid van, in en naar de regio, zorgt voor een leefbare en aantrekkelijke regio om te wonen, recreëren en te werken.

Samen met provincie en Rijk is gewerkt aan een mobiliteitspakket ten behoeve van bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid van het gebied rondom de A2. Ook voor het openbaar vervoer is nadrukkelijk aandacht gevraagd om dit de komende jaren te innoveren en vernieuwen naar de vraag van de reiziger. Samen met andere Gelderse gemeenten is er een succesvolle lobby geweest richting de provincie voor het behoud van onze veerponten. Ook de werkgeversaanpak is gecontinueerd om spit- en ritmijdingen te realiseren. Dit met het openen van (deel-)fietshubs bij de stations, kortingsregelingen of e-learningprogramma's, om zo de bereikbaarheid en doorstroming van het verkeer in, van en naar de regio te verbeteren.

Regionale Energiestrategie, op naar een energieneutraal 2050

De klimaatafspraken die meerdere landen in Parijs hebben afgesproken, zijn in Nederland uitgewerkt in een Klimaatakkoord. Onderdeel van het Klimaatakkoord is het opstellen van een regionale energiestrategie in 30 regio's, waaronder FruitDelta Rivierenland.
Op 1 juli 2021 heeft de stuurgroep RES FruitDelta Rivierenland, na vaststelling in gemeenteraden, AB Waterschap Rivierenland en PS van Gelderland, de RES 1.0 FruitDelta Rivierenland aangeboden bij het Nationaal Programma RES (NPRES).
Hierin is vastgelegd dat in 2030 in Rivierenland 1,2 TWh duurzame energie wordt opgewekt met wind en zon (grote daken en zonnevelden).

Op 1 juli 2023 hebben wij onze voortgangsrapportage voor de RES 1.0 FruitDelta Rivierenland aangeboden aan het Nationaal Programma RES. Hieruit blijkt dat we op koers liggen om onze RES-ambitie in 2030 te realiseren, maar dat daarbij nog diverse uitdagingen zijn. Met het vastleggen van een regionale ambitie van 1,2 TWh zijn we er dus nog niet. De RES is een continu proces van concrete uitvoering, samenwerking en verbinding met andere maatschappelijke uitdagingen zoals onze warmtevoorziening en voldoende netcapaciteit, nu en in de toekomst.
Voor de RES wordt procesgeld vanuit het rijk beschikbaar gesteld.

Wonen

De belangrijkste mijlpaal van 2023 was **de ondertekening van de Woondeal Rivierenland** (op 8 maart) met minister De Jonge, gedeputeerde Wonen Kerris en de bestuurders Wonen in Rivierenland, waarbij uiteraard ook een afvaardig van de Samenwerkende Woningcorporaties in Rivierenland aanwezig waren: https://www.fruitdelta.nl/themas/wonen/woondeal/. Enkele samenhangende gebeurtenissen in 2023:

- In het verlengde daarvan en met verenigde krachten heeft de voorzitter van het pfo Wonen de beperkende regels van spuitzonering landelijk op de kaart gezet. Hierna volgde nog een breed gesteunde motie op het VNG- congres. Dit resulteerde erin dat BZK het vraagstuk heeft opgepakt en er wordt gezocht naar een oplossing.
- Het eerste en het tweede regionale congres Wonen en Bouwen heeft plaatsgevonden. Tijdens het eerste congres in Rivierenland werd ook de regionale Woonmonitor gelanceerd (=RegioDeal-project) https://www.fruitdelta.nl/nieuws/woonmonitor-rivierenland-gelanceerd/.
- Na goede lobby en samenwerking met de provincie is FruitDelta Rivierenland benoemd als pilotregio van de provinciale pilot, 'versnellen procedures'. Doel: versnellen van de woningbouw. https://www.fruitdelta.nl/nieuws/pilot-versnelling-procedures-woningbouw/
- Er zijn bestuurlijke overleggen met BZK, provincie en regiogemeenten georganiseerd over de regionale Woondeal
- Regiogemeenten, woningcorporaties en provincie hebben rond de zomer een Quickscan Flexwonen uitgezocht (sleutelproject in de Woondeal, tbv de versnelling realisatie van de 400 flexwoningen);
- Daarnaast zijn in het najaar de eerste stappen gezet in het versterken van de samenwerking tussen gemeenten, woningcorporaties en

	marktpartijen op regionale schaal, door de vorming van de Samenwerkingstafel Wonen en Bouwen in Rivierenland. - Begin december werkbezoek minister de Jonge aan de regio, waarbij de voorzitter van het PFO Wonen in gesprek is gegaan over de regionale Woondeal, specifiek de regiospecifieke randvoorwaarden rondom spuitzonering;
	Gebiedsagenda De Gebiedsagenda, een pilotproject voortkomend uit de Regio Deal, beschrijft de werkwijze en de governance om acht opgaven te realiseren, waarbij we nauw samenwerken met onze partners. Samen boeken we een beter resultaat, lobbyen we gerichter richting Rijksoverheid en Europa en krijgen we makkelijker financiering voor de aanpak van onze opgaven. In Q4 2022 omarmde het AB de agenda en Gedeputeerde Staten stelde deze vast. De raden ontvingen de agenda ter informatie. In 2023 is de begeleidingsgroep Gebiedsagenda doorgestart. Zo is de opgavetafel Ruimte gestart en vond er een pilot opgavetafel Innovatievermogen plaats. Ook is samen met de Stuurgroep Water en klimaat en de opgavetafel Ruimte gestart met een visie op een groen blauw raamwerk voor Rivierenland en zijn er voorbereidingen getroffen voor een regionaal congres over de financiering van gebiedsontwikkeling in het voorjaar van 2024.

Regio Deal	**Regio Deal** De Regio Deal is een samenwerking tussen rijk en regio om de kracht van de regio te versterken. Grote maatschappelijke opgaven vragen om een regionale aanpak. Het vorige kabinet heeft daarom in totaal bijna 1 miljard in de Regio Deals geïnvesteerd. De Regio Deal FruitDelta Rivierenland 2020 –2023 heeft in de vorm van 31 projecten de brede welvaart in de regio op sociaal, ecologisch en economisch gebied verbeterd. Regio Rivierenland wil een inclusieve, slimme en duurzame regio zijn. In de vier programmalijnen 'Inclusief', 'Fruit', 'Delta' en 'Samen' werkten we met in totaal 31 projecten aan het verbeteren van brede welvaart in de regio. Bij vrijwel alle projecten heeft de samenwerking – ook binnen de programmalijnen – zich verder doorontwikkeld. In november 2023 heeft een afrondende Regio Deal dag plaatsgevonden Daarbij is stilgestaan bij de successen en resultaten van verschillende projecten, zowel door de projecteigenaren en bestuurders uit de regio als door onder meer het ministerie van BZK. De administratieve afronding zal doorlopen tot in het jaar 2024. Voor oktober 2024 staat er landelijk nog een 6e tijdvak voor het aanvragen van een Regio Deal gepland. Daarmee blijft de kans voor regio's bestaan om in de vorm van financiële middelen, experimenteerruimte en expertise te krijgen. In de Regio Deal maken Rijk en regio afspraken om regionale opgaven samen op te lossen.

Ruimte

In 2023 is Regio Rivierenland gevraagd door colleges en provincie om incidenteel het pfo Ruimte te ondersteunen. Dit om gelet op het krappe tijdspad om te komen tot een RegioArrangement en deze te agenderen in de 8 gemeenteraden te ondersteunen. In het najaar van 2023 is dit gelukt. De Provincie Gelderland heeft in 2023 het proces Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG) verder uitgewerkt. Het VLGG vormt een grote bouwsteen vormen van het regioarrangement en deze zal in nauwe samenhang met het speerpunt Agribusiness opgepakt worden. De incidentele ondersteuning van het pfo Ruimte wordt op verzoek in 2024 voortgezet.

Public affairs & Lobby

Wij werken, met ondernemers, organisaties, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en ondernemende inwoners, aan het versterken van de brede welvaart. Wij doen dit aan de hand van de 'Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland'; onze manier van werken om opgaven integraal op te pakken en uit te voeren. Wij kunnen dit niet alleen; wij hebben ook anderen nodig.
Wij vinden het daarom belangrijk (nog) zichtbaar(der) te zijn, netwerken te versterken en uit te breiden en actief bij te dragen aan beleids- en besluitvormingsprocessen.

Public Affairs- en Lobbybeleidsplan

Medio 2023 startte de Strategisch Adviseur Public Affairs en Lobby en werd het Public Affairs- en Lobbybeleidsplan FruitDelta Rivierenland gemaakt. Vervolgens is structuur gegeven aan het versterken van onze zichtbaarheid, onze netwerken en de beïnvloeding van beleids- en besluitvormingsprocessen. Uiteraard wordt deze ontwikkeling in 2024 voortgezet. Een greep uit de public affairs- en lobbyactiviteiten van het afgelopen jaar:

- Felicitaties aan en introductiepakketje voor de nieuwe leden van Provinciale Staten van Gelderland (maart) en van de Tweede Kamer (december) en het overhandigen van een "fruitige" attentie ter gelegenheid van de begrotingsbehandeling van Provinciale Staten van Gelderland (november);
- Overhandiging van een petitie (samen met andere Gelderse regio's en de provincie Gelderland) in de Tweede Kamer met betrekking tot het openbaar vervoer;
- Aandacht voor de spuitzonering (tijdens het bezoek van demissionair minister Hugo de Jonge op 4 december aan Culemborg);
- Werkbezoeken van de nieuwe gedeputeerden van de provincie Gelderland: Dirk Vreugdenhil (op 6 oktober), Klaas Ruitenberg (op 15 december) en Harold Zoet (op 12 januari 2024); van de Statenfractie JA21 (op 1 november) en van Provinciale Staten (op 10 januari 2024, in samenwerking met het Waterschap Rivierenland);

	• Bezoek aan de European Week of Regions and Cities in Brussel (samen met de drie andere foodregio's AgriFood Capital, Greenport Venlo en Regio Foodvalley); • Symposium "Als Elke Regio Telt" ter gelegenheid van het afscheid van de heer Hans Beenakker als regiovoorzitter; • Aandacht voor de noodzakelijke verbreding van de A2 tussen Deil en Vught (mede in relatie tot de zogenoemde herprioritering van investeringen in grootschalige infraprojecten); • Dagelijkse monitoring van de agenda's van de Tweede Kamer, Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van Gelderland (en – indien nodig – het organiseren van activiteiten); • Inbreng voor de behandeling van het Ruimtelijk Voorstel van Gelderland in Provinciale Staten; • Voorbereidingen voor het bezoek aan de Grüne Woche (van 18 t/m 20 januari 2024) in Berlijn.

Achtergronden bij dit programma

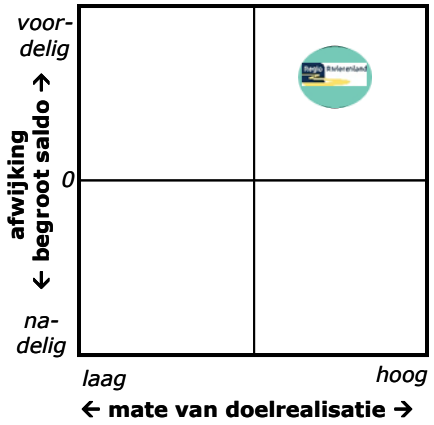
Producten

Tot dit programma behoren de volgende producten:
- Algemene bestuursondersteuning
- Speerpunten (speerpuntberaden & beleidsondersteuning) en projecten, waaronder begrepen de Regio Deal projecten en het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF)

Meer informatie is te vinden op onze websites www.regiorivierenland.nl en www.fruitdeltarivierenland.nl

Totaaloverzicht resultaten 2023

Eindbalans gerealiseerde doelstellingen 2023

Beknopte toelichting

Gestelde doelen zijn voor het overgrote deel behaald. Tevens is voor het overgrote deel gewerkt binnen de bestaande budgetten en heeft geen overschrijding plaatsgevonden. Daar waar overschrijding heeft plaatsgevonden geldt dat hiervoor een oorzaak te duiden is.

Toelichting op successen en afwijkingen vindt u op de komende pagina's.

Programma 2 *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2023		Rekening 2023	Afwijking	
	Primitief	t/m AB dec			
Lasten	11.122	13.039	14.666	1.627	N
Baten	12.011	14.286	15.885	1.599	V
Subtotaal	**889**	**1.247**	**1.219**	**28-**	N
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-	-	
Saldo van baten en lasten	**889**	**1.247**	**1.219**	**28-**	N
Onttrekkingen reserves	52	52	217	165	V
Stortingen reserves	0	0	106	106	N
Gerealiseerd resultaat	**941**	**1.299**	**1.330**	**31**	V

Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening heeft het boekjaar 2023 afgesloten met een positief resultaat van € 31.000. Team Inkoop is wederom verlieslatend in 2023. Opnieuw hebben we gebruik moeten maken van het inhuren van personeel. Dit mede als gevolg van ziekte en krapte op de arbeidsmarkt. Dit leidt tot een nadelig resultaat van € 204.000 hetgeen is afgedekt via de reserve Contractgestuurde dienstverlening. Bij Wmo/Jeugd is per 1 juli 2023 een nieuwe DVO van kracht. Niet alle personele uitbreidingen zijn per 1 juli gerealiseerd hetgeen leidt tot een overschot van € 30.000. Hiervan wordt € 4.000 afgestort in de reserve Contractgestuurde dienstverlening omdat het betrekking heeft op de periode voor 1 juli 2023. En het restant, € 25.000, wordt terugbetaald aan de gemeenten zoals vastgelegd in de nieuwe DVO.
Bij het onderdeel Inburgering zijn in 2023 alle beschikbare middelen voor Inburgering ingezet volgens de taken uit de DVO. Aanvullend zijn door de gemeenten extra middelen ingezet voor de inzet van een Regionale Coördinator (€ 96.000 euro). Dit resulteert uiteindelijk in een overschot van € 18.000 welke conform de DVO terugbetaald wordt aan de deelnemende gemeenten.

Een gedetailleerde financiële verschillenanalyse per programma vindt u bij het onderdeel 'Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop' vanaf pagina 46.

Toelichting bij de tabel
De financiële administratie is ingericht en uitgesplitst naar de verschillende teams/taakvelden.
De uitsplitsing van de baten en lasten per programma onderdeel in bovenstaande tabel sluit hierop aan.

Realisatie per programma onderdeel						
		Inhoudelijk resultaat		Middelen x € 1.000		Gewijzigde risico's
		Prognose Berap	Realisatie	Lasten	Baten	
1.	Uitvoering van de begeleiding, monitoring en terugplaatsing van jongeren zonder startkwalificatie van 18 jaar t/m 22 jaar (RMC).					-
2.	Initiëren van projecten gericht op de doelgroep van RMC					-
3.	Uitvoering van (een gedeelte van) de leerplichtfunctie voor de deelnemende regiogemeenten					-
4.	Preventieve en repressieve werkzaamheden sociale zaken voor de regiogemeenten (Sociale Recherche)					-
5.	Inkoopondersteuning en advies voor de regiogemeenten					-
6.	Participeren en waar mogelijk initiëren van acties op het gebied van samenwerking en shared services en het initiëren van projecten					-
7.	Coördineren en beheren van de uitvoering van Versis					-
8.	Ondersteuning van 6 gemeenten op het gebied van WMO/Jeugd					-
9.	Uitvoer (van een gedeelte) van de Wet Inburgering voor de regiogemeenten.					
Totaal				**14.666**	**15.885**	

Het resultaat van programma 2 is als volgt opgebouwd.

Opbouw resultaat Programma 2 *Bedragen x € 1.000*	
Gerealiseerde baten	15.885
Programmalasten (exclusief overhead)	14.666
Onttrekkingen reserves	217
Stortingen reserves	106
Resultaat	**1.330**

Het programma sluit met een overschot, omdat overeenkomstig BBV-voorschrift de overheadkosten niet meer bij de programma's worden opgenomen, maar (zonder toerekening aan taakvelden) centraal verantwoord worden bij programma 3 Algemene baten en lasten. De aan de uitvoering van programma 2 Contractgestuurde dienstverlenging toe te rekenen overhead komt in werkelijk uit op € 1.286.000 (begroot: € 1.299.000).

Successen in beeld

Leerplicht en Doorstroompunt

In het jaar 2023 heeft Team Leerplicht de preventieve spreekuren en de samenwerking binnen het Regionaal programma vsv verder uitgebreid. Ook het melden door scholen bij zorg wordt steeds meer gedaan, waardoor jongeren eerder in beeld zijn. Het nieuwe JeugdVolgSysteem is geïmplementeerd en op maat gemaakt volgens de MAS-richtlijnen. Ingrado komt met een nieuwe norm formatie Leerplicht en publiceert deze eind 2022. Door de preventieve inzet, langdurige complexe problematiek en grotere opgaven, is uitbreiding van de formatie Leerplicht noodzakelijk. Met de deelnemende gemeenten zijn gesprekken hierover gevoerd, zij hebben een voorstel ontvangen en vanaf 2024 gaan we toewerken naar deze uitbreiding.
De samenwerking tussen Leerplicht en het Doorstroompunt (RMC) leidde tot concrete acties en werkafspraken, die regionaal zijn uitgezet. Een mooi voorbeeld hiervan is de 'Warme overdracht'. We zien zowel bij Leerplicht als het Doorstroompunt de complexere en langdurige problematiek, lange wachtlijsten in de zorg en de vele ketenpartners in de samenwerking rondom casuïstiek. De jongere staat centraal en het is veelal maatwerk. We voeren beleidsadviesgesprekken met gemeenten en praten regelmatig het bestuur bij over de signalen, uitdagingen en aanpak binnen hun gemeente en de samenwerking binnen de regio.

Het Doorstroompunt krijgt landelijk een nieuwe naam en we koersen op een wetwijziging in 2025. Dit betekent niet alleen voor de trajectbegeleiders een uitbreiding van hun taak, maar ook binnen ons Regionaal Programma een verbreding van de doelgroep en doelstelling. Een toename van het aantal verzuimmeldingen en uitvallers, zorgde voor een grotere werkdruk. Ondanks dat hebben we ook een forse bijdrage kunnen leveren binnen het Regionaal Programma vsv en de regionale samenwerking. Ook in 2023 is er veel aandacht geweest voor de persoonlijke benadering, maatwerk en de lange adem.
Vanaf 2023 wordt de Actietafel Kwetsbare Jongeren voortgezet binnen het Regionaal Programma vsv. De actietafel is erg waardevol binnen onze regio en hiermee geborgd tot het einde van de looptijd van het programma. Ook is in het laatste kwartaal 2023 een pilot gestart van Jongerenwerk binnen

	ROC Rivor. De andere projecten en maatregelen lopen goed en worden in 2024 voortgezet en opnieuw geëvalueerd.

Sociale Recherche

De werkzaamheden van het Sociale Recherche bestonden ook in 2023 uit het voorkomen en opsporen van uitkeringsfraude. Het team heeft fraudezaken opgespoord zoals zwartwerken, verzwijgen van vermogen, woon- en zorgfraude.

In het totaal zijn 16 onderzoeken afgerond, waarbij in een aantal onderzoeken fraude is vastgesteld. De daadwerkelijk afhandeling hiervan ligt bij de opdrachtgevers. Naast de reguliere onderzoeken bij de Sociale Recherche zijn in 2023 nog 55 meldingen over vermoedelijke fraude met bijstandsuitkeringen afkomstig van andere instanties binnengekomen. Daaruit zijn 13 onderzoekwaardige meldingen gekomen.

In november 2023 heeft de Sociale Recherche een digitaal fraudemeldpunt ontwikkeld, waarop inwoners hun vermoedens van fraude kunnen melden. In de november en december zijn daarop twintig meldingen van inwoners binnengekomen. Deze zijn in onderzoek genomen en/of doorgezet naar andere instanties.

Ook is samen met Wmo/Jeugd en diverse gemeenten zijn, in het kader van de nieuwe aanbesteding, aanmeldingen van zorgaanbieders onderzocht. Hierbij zijn signalen van fraude/ondermijning geconstateerd en gerapporteerd aan de betreffende gemeenten. Verder hebben er twee fraudeonderzoeken in het kader van de WMO plaatsgevonden.

Inkoopbureau: inrichting professioneel opdrachtgeverschap

In 2023 zagen we een weer een toename in de ondersteuning van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen bij inkoopvraagstukken en de begeleiding van aanbestedingstrajecten. Het ging hierbij zowel over individuele als gezamenlijke aanbestedingen.

Samen met de gemeenten hebben we een inkoopkalender opgesteld waarmee we meer zicht kregen op de toekomstige aanbestedingsprocedures, zodat we de beschikbare capaciteit gericht in konden zetten. Mede vanwege de krapte op de arbeidsmarkt was desondanks inzet van de capaciteit vanuit de flexibele schil nodig om de benodigde ondersteuning te kunnen bieden.

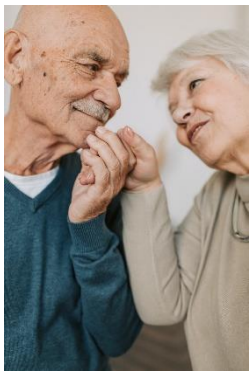
Versis

Regio Rivierenland organiseert Versis namens en in samenwerking met de gemeenten. In 2023 waren het sociaal recreatief Wmo-vervoer voor 8 gemeenten en het leerlingen- en jeugdvervoer voor 5 gemeenten in Versis ondergebracht.

Op 1 januari 2023 is een deel van de contracten vernieuwd en die implementatie is soepel verlopen. De daadwerkelijke kosten van het vervoer worden maandelijks doorbelast aan de gemeenten. Ruim 4.300 inwoners met een gemeentelijke indicatie (8 gemeenten) maakten met het sociaal recreatief vervoer samen ruim 375.000 reiskilometers.

Elke schooldag gingen ongeveer 720 kinderen met het leerlingenvervoer (5 gemeenten) van/naar school en er reisden 60 jeugdigen van/naar zorg.

De kwaliteit van Versis is goed: reizigers geven het vervoer gemiddeld een 8,0 (Wmo-vervoer) of 7,5 (leerlingen- en jeugdvervoer). De gevolgen van personeelskrapte was in 2023 wel merkbaar, wat soms resulteerde in langere wachttijden.

Uitvoering Wmo -Jeugd

In 2023 is er een aantal grote ontwikkelingen geweest binnen de regionale samenwerking in het Sociaal Domein. Vooral de datum van 1 juli 2023 was belangrijk voor Regio Rivierenland. Op die datum zijn namelijk de nieuwe contracten met aanbieders van Wmo-ondersteuning en jeugdhulp ingegaan. Daarmee is deze grote aanbestedingsronde tot een einde gekomen en kon de doorontwikkeling op de zorgverlening voor de komende jaren van start gaan.

Tussen gemeenten en Regio Rivierenland is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst afgesloten waarin de afspraken zijn vastgelegd voor de dienstverlening vanuit het team Wmo/Jeugd (met ingang van 1 juli 2023 onder de naam Serviceorganisatie). De Serviceorganisatie voert het contractbeheer en leveranciersmanagement van de gecontracteerde zorg uit. Op het gebied van Wmo en Jeugdhulp, de Gecertificeerde Instellingen en huishoudelijke ondersteuning. Om het contract- en leveranciersmanagement door te ontwikkelen, is hiervoor een visie opgesteld. Die is in het najaar afgerond.

De taken rondom de Jeugdbeschermingstafel, het Regionaal Expertiseteam en het beleidsadvies maken tijdelijk nog onderdeel uit van de werkzaamheden van de serviceorganisatie. Deze taken worden in 2024 ondergebracht in een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenten.

Uitvoering Wet Inburgering

In het jaar 2023 is verder vormgegeven aan de uitvoeringspraktijk van inburgering. Er zijn circa 600 inburgeraars begeleid bij de verplichting om hun inburgering te behalen. Verder is het team geprofessionaliseerd, zijn er zorgvuldige processen tot stand gekomen en is het klantvolgsysteem geïmplementeerd. Het team inburgering bestond voornamelijk uit ingehuurde krachten. Met de inzet van de nieuwe teammanagersstructuur is er tevens ingezet op het aannemen van vaste krachten. Deze werving is succesvol geweest en met ingang van 2024 bestaat het team voornamelijk uit collega's in dienst van Regio Rivierenland.

Het jaar 2023 heeft ook in het teken gestaan van de uittredingen van de gemeenten West Betuwe, Maasdriel en Zaltbommel uit de samenwerking. Voor West Betuwe is 2023 een overgangsjaar geweest. De behandelde cases zijn door de consulenten overgedragen en een gedeelte van het uitvoeringsbudget is teruggegeven aan West Betuwe. Daarnaast heeft West Betuwe frictiekosten betaald (volgens DVO), om te waarborgen dat andere deelnemers geen hinder ondervinden van deze uittreding. Verder zijn er overdrachtskosten vergoed door West Betuwe aan Regio Rivierenland.

Gemeenten Maasdriel en Zaltbommel hebben eveneens besloten om de samenwerking met Regio Rivierenland stop te zetten: zij hebben het verzoek gedaan om af te wijken van de opzegtermijn. De andere deelnemende gemeenten hebben hier akkoord op gegeven middels een collegebesluit. Deze gemeenten zullen overdracht- en frictiekosten betalen over het jaar 2024.

In het kader van de hernieuwde samenwerking met Buren, Culemborg, Neder Betuwe, Tiel en West Maas en Waal, zal er in 2024 een nieuwe DVO worden opgesteld. Deze gemeenten hebben vertrouwen uitgesproken in deze kleinere samenwerking.

Beleidsindicatoren

De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren binnen programma 2 Contractgestuurde dienstverlening hebben betrekking op vroegtijdig schoolverlaters en onderwijsverzuim.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie MBO
Realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2021-2022

Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	661	38	5,75%	6,43%
Culemborg	651	32	4,92%	6,43%
Maasdriel	627	27	4,31%	6,43%
Neder-Betuwe	754	26	3,45%	6,43%
Tiel	1.113	67	6,02%	6,43%
West Betuwe	1.453	59	4,06%	6,43%
West Maas en Waal	451	26	5,76%	6,43%
Zaltbommel	847	48	5,67%	6,43%
Totaal	**6.557**	**323**	**4,93%**	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2021-2022). De cijfers over schooljaar 2022-2023 zijn op het moment van opstellen van de jaarstukken nog niet vrijgegeven.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie VO
Realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2021-2022

Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	1.398	4	0,29%	0,56%
Culemborg	1.652	6	0,36%	0,56%
Maasdriel	1.255	5	0,40%	0,56%
Neder-Betuwe	1.487	4	0,27%	0,56%
Tiel	2.183	18	0,82%	0,56%
West Betuwe	3.066	7	0,23%	0,56%
West Maas en Waal	939	2	0,21%	0,56%
Zaltbommel	1.806	9	0,50%	0,56%
Totaal	**13.786**	**55**	**0,40%**	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2021-2022). De cijfers over schooljaar 2022-2023 zijn op het moment van opstellen van de jaarstukken nog niet vrijgegeven.

Bovenstaande beleidsindicatoren met betrekking tot vroegtijdig schoolverlaters geven het nettoresultaat weer van de uitvalscores. Zowel binnen onze regio als landelijk zien we een forse stijging vroegtijdig schoolverlaters. Met name binnen het mbo. Dit wordt met name veroorzaakt door verkeerde schoolkeuze, niet meer gemotiveerd zijn en/of willen gaan werken, maar ook een toename van complexe problematiek en mentale gezondheid.

De hierna opgenomen cijfers over schoolverzuim geven wél het effect van de verrichte inspanningen weer.

Absoluut verzuim *Realisatie schooljaar 2022-2023, leerlingen 5 t/m 17 jaar*			
Gemeente	Aantal leerlingen	Absoluut verzuim	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.723	104	27,9
Neder-Betuwe	4.379	84	19,2
West Betuwe	7.843	215	27,4
West Maas en Waal	2.440	116	47,5
Zaltbommel	1.655	111	67,1
Totaal	**20.040**	**630**	**31,4**

Bron: JVS-Jeugdvolgsysteem/DUO

Relatief verzuim *Realisatie schooljaar 2022-2023, leerlingen 5 t/m 17 jaar*			
Gemeente	Aantal leerlingen	Relatief verzuim	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.723	150	40,3
Neder-Betuwe	4.379	170	38,8
West Betuwe	7.843	401	51,1
West Maas en Waal	2.440	128	52,5
Zaltbommel	4.655	259	55,6
Totaal	**23.040**	**1.108**	**48,1**

Bron: JVS-Jeugdvolgsysteem/DUO

Over het algemeen zijn ook de aantallen absoluut verzuim toegenomen. Leerplicht is langer en intensiever betrokken bij trajecten. Ook deze ontwikkeling wordt met name veroorzaakt door gebrek aan motivatie en/of willen gaan werken, maar ook een toename van complexe- en multi problematiek. Leerplicht wordt meer en beter gevonden door scholen, ouders en ketenpartners bij zorg en voor advies. Leerplicht is de verbinder, voert waar nodig de regie en zorgt voor beweging in het proces, waarbij het recht op onderwijs en ontwikkeling van het kind centraal staat.
In november 2023 hebben we een klacht overgenomen en in behandeling genomen van een van de deelnemende gemeente. De klacht had betrekking op de gedragingen van de Leerplichtambtenaar tijdens een aanvraagprocedure vrijstelling. De klachtenprocedure is zorgvuldig gevolgd en de klacht is in januari 2024 ongegrond verklaard. Deze klacht heeft impact gehad op de collega's en hun rol binnen de aanvraagprocedure. Opnieuw wordt het gesprek gevoerd over het huidige werkproces, de samenwerking en complexe situaties in deze huidige tijd.

Achtergronden bij dit programma

Meer informatie over Contractgestuurde dienstverlening kunt u vinden op onze website www.regiorivierenland.nl

Programma 3 – Algemene baten en lasten

Totaaloverzicht resultaten 2023

In dit programma worden de overheadkosten centraal begroot en verantwoord, die niet meer toegerekend worden aan taken/activiteiten. Alleen de kosten die een directe relatie hebben met het primaire proces worden aan de programma's toegerekend.

Naast de overheadkosten worden binnen dit programma ook de resultaten uit Treasury en de centrale budgetten voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting begroot en verantwoord.

Programma onderdelen programma 3 Algemene baten en lasten		
A	Overhead	Taakveld 0.4 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
B	Treasury	Het renteresultaat zoals opgenomen in taakveld 0.5 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
C	Onvoorziene uitgaven	Het centrale budget voor onvoorziene uitgaven maakt deel uit van taakveld 0.8 'Overige baten en lasten' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
D	Vennootschapsbelasting	Het centraal begrote bedrag voor de heffing van vennootschapsbelasting wordt opgenomen in taakveld 0.9 'Vennootschapsbelasting' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.

Programma 3 *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2023**		**Rekening 2023**	**Afwijking**	
	Primitief	t/m AB dec			
Lasten	2.407	3.025	3.042	17	V
Baten	248	418	449	31	V
Subtotaal	**2.159-**	**2.607-**	**2.593-**	**14**	V
Gemeentelijke bijdrage	2-	2-	2-	-	
Saldo van baten en lasten	**2.161-**	**2.609-**	**2.595-**	**14**	V
Onttrekkingen reserves	133	133	107	26-	N
Stortingen reserves	0	0	0	0	
Gerealiseerd resultaat	**2.028-**	**2.476-**	**2.488-**	**12-**	N

De lasten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten van overhead. Deze zijn € 39.000 hoger dan begroot, door hogere inhuurkosten en kosten voor verzuimbegeleiding. Daarnaast hoefde het budget voor onvoorziene uitgaven niet te worden ingezet, een voordeel bij de lasten van € 10.000 en zijn de kosten voor treasury € 12.000 lager dan begroot.
De hogere baten hebben betrekking op de gerealiseerde hogere inkomsten van derden voor dekking van onze overheadkosten à € 7.000 en hogere rente inkomsten à € 24.000.

Overhead

Overhead heeft betrekking op ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product. De algemene definitie luidt als volgt: *overhead heeft betrekking op alle kosten die samenhangen met de sturing en de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van de overhead, waarbij voor het onderscheid naar de verschillende kostencomponenten aansluiting is gezocht bij de definitie en opsomming uit de Notitie Overhead van de BBV-commissie. De inrichting van onze administratie sluit hierop aan. Met onderstaand overzicht geven we inzicht in de kosten van onze bedrijfsvoering.

Overhead *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2023**	**Rekening 2023**	**Wijze van verdeling en toerekening van de overhead**
Lasten			
Directie en management primair proces	317	523	percentages en fte's
Concernondersteuning en bestuursondersteuning	1.227	1.612	percentages en fte's
Huisvesting	259	277	vaste bedragen en fte's
Personeelszaken en organisatie	166	208	percentages en fte's
Informatievoorziening en automatisering	353	342	fte's
AVG (FG-functionaris)	87	105	fte's
Totaal lasten	**2.409**	**3.066**	
Baten			
Vergoeding overheadkosten via erfpachtcanon	133	133	
Overige ontvangen bijdragen in de overheadkosten	115	122	
Totaal baten	**248**	**255**	
Saldo van baten en lasten	**2.161**	**2.811**	
Mutaties reserves			
Onttrekking bestemmingsreserve	133	107	
Storting bestemmingsreserve	-	-	
Totaal mutaties reserves	**133**	**107**	
Resultaat taakveld 0.4 Overhead	**2.028**	**2.704**	

In onderstaand overzicht zijn de lasten gespecificeerd van overhead en apparaatskosten.

Specificatie *Bedragen x € 1.000*	**Overhead**	**Apparaatskosten**
Totaal lasten overhead	3.066	3.066
Organisatiekosten uitvoeringsteams Contractgestuurde dienstverlening		3.826
Organisatiekosten speerpunt- en beleidsondersteuning en projecten		1.419
Totaal lasten	**3.066**	**8.311**
Percentage van de totale lasten	**14%**	**38%**
Bedrag per inwoner	**€ 12,22**	**€ 33,11**

Treasury

Volgens de gewijzigde BBV-voorschriften worden alle rentelasten en rentebaten begroot en verantwoord op het taakveld Treasury. In de paragraaf Financiering is een renteschema opgenomen, dat inzicht geeft in de rentebaten, rentelasten en het begrote renteresultaat. Het saldo en de samenstelling van het resultaat uit treasury is in onderstaand overzicht samengevat.

Specificatie *Bedragen x € 1.000*	**Treasury**
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	-
Rentebaten	205
Saldo van baten en lasten	**205-**
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	-
Totaal van de aan taakvelden toe te rekenen rente	**205-**
De aan taakvelden toegerekende rente (o.b.v. renteomslagpercentage van 1,5%)	13
Resultaat taakveld 0.5 Treasury (voordelig)	**218**

Onvoorziene uitgaven

In de begroting 2023 is een centraal budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 10.000. Het budget hoefde in 2023 niet ingezet te worden.

Vennootschapsbelasting

Regio Rivierenland is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.
Bij de taken die als ondernemersactiviteit worden aangemerkt moet over de behaalde (fiscale) winst vennootschapsbelasting worden afgedragen, tenzij één van de in de wet opgenomen vrijstellingen van toepassing is.

Achtergronden bij dit programma

Meer informatie is te vinden op onze website www.regiorivierenland.nl.

Zijn er nieuwe of gewijzigde risico's?

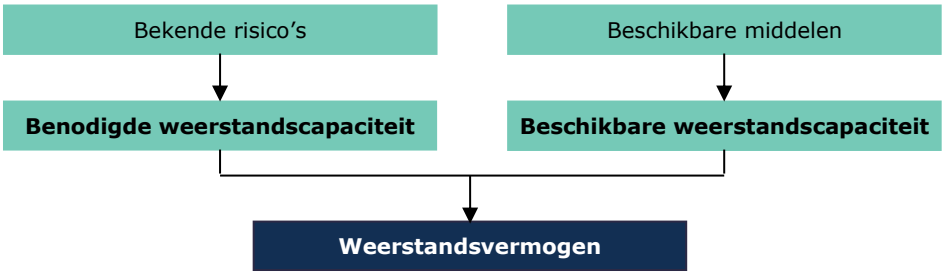
- Bij Contractgestuurde dienstverlening werken we met dienstverleningsovereenkomsten. Aan het werken met dienstverleningsovereenkomsten zijn financiële risico's verbonden. De financiële risico's en eventuele tekorten bij de uitvoering van taken voor gemeenten kunnen worden opgevangen door inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening.
- In het verleden is een integrale inventarisatie uitgevoerd van de financiële risico's, waarbij tevens een koppeling is gelegd met de saldi van reserves en voorzieningen. De in de balans opgenomen algemene reserve van € 474.000 wordt voldoende geacht voor het afdekken van de financiële risico's.
- In aanvulling op de uitgevoerde risico-inventarisatie is een vervolgonderzoek uitgevoerd, specifiek gericht op frauderisico's. Frauderisico's kunnen (latent) aanwezig zijn zowel op het gebied van onttrekking van geld of goederen aan de organisatie als ook met betrekking tot de financiële verantwoording. Doel van de frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Toelichting op het begrip weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit – de ingeschatte risico's – en de beschikbare weerstandscapaciteit – de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de aanwezige middelen om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

Het gaat bij het weerstandsvermogen met name om risico's die *niet* via verzekeringen of voorzieningen kunnen worden ondervangen.

In onderstaand schema is dit weergegeven:

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door:
- de verwachte impact van de aanwezige risico's;
- de gewenste mate van zekerheid dat de risico's kunnen worden opgevangen;
- de mate waarin de risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen en mogelijkheden waarover de regio kan beschikken om eventueel optredende niet begrote kosten af te dekken, zonder invloed op de uitvoering van taken.
De middelen die we tot de beschikbare weerstandscapaciteit rekenen zijn:
- de vrije aanwendbare reserves;
- de stille reserves;
- de post onvoorzien in de begroting.

Beleid omtrent weerstandscapaciteit

Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van acht gemeenten. Het weerstandsvermogen van de regio wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke gemeenten. Niettemin zijn er redenen om ook binnen de Regio financiële weerstand op te bouwen. Op grond van wettelijke voorschriften is de regio verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Daarnaast is het wenselijk om voor bepaalde activiteiten een reserve te hebben om te voorkomen dat bedrijfsresultaten en onvoorziene omstandigheden grote afwijkingen veroorzaken in de jaarlijks geraamde gemeentelijke bijdragen en tarieven. De afgelopen jaren is de vaste gemeentelijke bijdrage van de gemeenten deels omgezet naar dienstverleningsovereenkomsten. Het leveren van maatwerk en flexibiliteit heeft als nadeel dat er meer (financiële) risico's in de bedrijfsvoering ontstaan. Om deze risico's op te kunnen vangen heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de vorming van reserves.

Overzicht van weerstandscapaciteit en risico's bij de verschillende programma's

Om het inzicht te versterken in de bestaande en toekomstige financiële risico's en de mate waarin deze zijn afgedekt door reserves heeft het Regiokantoor in het verleden een onderzoeksrapport 'Risico's bij Regio Rivierenland' op laten stellen. In algemene zin kan gesteld worden dat er geen (grote) risico's zijn bij het Regiokantoor die om directe aanpassing in de bedrijfsvoering vragen.

<u>Toelichting bij de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening</u>
Voor het opvangen van tekorten (en overige financiële risico's) bij de uitvoering van contractactiviteiten (programma 2 Contractgestuurde dienstverlening) is een risicoreserve gevormd. Deze reserve is bedoeld om tegenvallende resultaten en/of wegvallende vraag op flexibele taken op te kunnen vangen. Een reserve van maximaal 30% van de totale uitgaven bij Contractgestuurde dienstverlening wordt voldoende geacht om de bedrijfsvoeringrisico's op te kunnen vangen (Besluit van het Algemeen Bestuur uit april 2011). De flexibele taken van Contractgestuurde dienstverlening bevatten risico's voor Regio Rivierenland, waarbij te denken valt aan ziekte en inhuur van personeel en fluctuaties in de vraag naar diensten/producten. Ook zijn er risico's op het gebied van vraag en aanbod. Hiertegenover staat dat de gemeenten betalen voor de gevraagde diensten. In het uiterste geval zijn gemeenten als eigenaar van de Regio Rivierenland verantwoordelijk voor tekorten die niet kunnen worden gedekt uit de gevormde reserves.

Onvoorziene uitgaven
In de begroting 2023 is een bedrag van € 10.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven.
Het budget onvoorzien hoefde in 2023 niet aangewend te worden.

Maatregelen op het gebied van risicobeheersing en risicomanagement

We hebben verzekeringen afgesloten voor onze eigendommen en voor het personeel. We hebben verzekeringen op het gebied van brand/opstal + inventaris/goederen, computerverzekering, aansprakelijkheid, rechtsbijstand en goed werkgeverschap. Eventuele financiële risico's en kosten van schades kunnen veelal via verzekeringspolissen worden gedekt.

De werkorganisatie en de werkprocessen zijn zodanig ingericht, dat voldoende (controle-) procedures en beheersmaatregelen functioneren om financiële risico's en frauderisico's te voorkomen of in ieder geval te beperken. We werken met (meerjarige) contracten, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting/onderhoud om de risico's ten aanzien financiële verplichtingen te reduceren. Ook voor de inkomsten geldt, dat we contractafspraken maken met onze klanten (bijvoorbeeld via dienstverleningsovereenkomsten). Het beheer van subsidiegelden en de bewaking van subsidievoorwaarden en -verplichtingen is voldoende ingebed in de organisatie.

Ten aanzien van de geldmiddelen wordt opgemerkt dat de organisatie geen eigen kas heeft. Alle geldstromen lopen via de bank, waardoor geen risico's bestaan ten aanzien van vervreemding of verduistering van kasgelden. De banktegoeden zijn ondergebracht bij de schatkist, waardoor ook ten aanzien van het onrechtmatig gebruik van banktegoeden de financiële risico's grotendeels zijn afgedicht, omdat voor het ontvreemden van gelden extra stappen ondernomen moeten worden. Bovendien zijn in het proces van bankbetalingen meerdere controlestappen aangebracht.

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdrage zijn in de Regeling Regio Rivierenland bepalingen opgenomen, waardoor financiële risico's worden beperkt, in ieder geval voor de korte termijn.

Financiële kengetallen

Kengetallen zijn momentopnamen. Gewijzigde omstandigheden kunnen een behoorlijk effect hebben op de ratio's met betrekking tot onze liquiditeits- en solvabiliteitspositie en de uitkomsten van de exploitatie. In deze paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing is een opsomming gegeven van een aantal financiële risico's, die hun impact kunnen hebben op onze financiële positie en de uitkomsten van de berekende kengetallen.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. De uniforme kengetallen bieden de mogelijkheid om onderling cijfers te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende rol van het bestuur.
Hierna nemen wij de kengetallen op, die verplicht in de programmaverantwoording moeten worden opgenomen.

Voor Regio Rivierenland zijn de volgende kengetallen relevant:
- netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- structurele exploitatieruimte.

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Regio Rivierenland heeft geen leningen verstrekt aan derden.
De uitkomst van de gecorrigeerde netto schuldquote is daardoor gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserves als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.
In het algemeen wordt een getal tussen de 25 en 40% als een gezonde positie gezien.
Regio Rivierenland heeft een gezonde solvabiliteitspositie, ondanks het feit dat de solvabiliteitsratio is gedaald tot onder de 25%. De daling van de solvabiliteitsratio in de jaarrekening 2023 wordt veroorzaakt door de aanzienlijk toename van het balanstotaal, omdat we omvangrijke bijdragen ontvangen voor de realisatie van velerlei projecten in de komende jaren (zoals de rijksbijdrage en de provinciale subsidie voor Regio Deal projecten). De nog te besteden projectgelden zijn ondergebracht bij 's Rijks Schatkist.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Een ruimte van meer dan 1% geeft voldoende ruimte om structurele tegenvallers op te vangen.

Kengetallen	Raming 2023	Rekening 2023
Netto schuldquote	-11,0%	-8,8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-11,0%	-8,8%
Solvabiliteitsratio	36,0%	17,9%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	1,4%

Toelichting bij de tabel met kengetallen:
- De netto schuldquote komt uit op een lager percentage dan geraamd, omdat het saldo van de totale schuldenlast (kortlopend + langlopend) op 31 december 2023 niet in hoge mate uitstijgt boven het saldo van de vlottende activa. We hebben derhalve voldoende vorderingen en overige uitzettingen < 1 jaar om de schuldenlast te kunnen dragen.
- De solvabiliteitsratio is t.o.v. de jaarrekening 2022 gedaald tot het niveau van 17,9%. Dit wordt veroorzaakt door grotere daling van het eigen vermogen door de onttrekking van reserves en het lagere jaarrekeningresultaat.
- De structurele exploitatieruimte komt in de begroting uit op 0%, omdat we uitgaan van structureel evenwicht in de begroting. De realisatie in de jaarrekening 2023 komt uit op + 1,4% en is als volgt opgebouwd: een structureel resultaat van + € 305.000 (exclusief incidentele baten en lasten en incidentele mutaties van reserves) ten opzichte van een totaalbedrag van € 21.900.000 aan gerealiseerde baten.

Paragraaf 2 – Onderhoud kapitaalgoederen

Beleidskader

Het beleid ligt vast in het meerjarenonderhoudsplan

Het beleidskader ligt vast in de beleidsnotitie Onderhoud gebouwen. Uitgangspunt is dat op langere termijn ons bedrijfspand op een adequate wijze wordt onderhouden. Renovaties en nieuwbouw moeten hiervan los worden gezien. Hiervoor dienen afzonderlijk middelen beschikbaar te worden gesteld door het Algemeen Bestuur. Begin 2016 zijn door een daartoe gespecialiseerd bureau nieuwe meerjarige onderhoudsplannen opgesteld. Het onderhoudsplan is doorgerekend voor een periode van 20 jaar. Jaarlijks wordt nagegaan of de voorziening een toereikend saldo heeft en of het meerjarenonderhoudsplan bijstelling behoeft. In 2019 hebben we de nieuwe huisvesting gerealiseerd in ons pand aan de Burg. Van Lidth de Jeudelaan. De verbouwingen zijn in 2020 afgerond in combinatie en samenhang met de uitvoering van het meerjarig onderhoudsplan.
Het investeringskrediet voor de verbouwingen is inmiddels volledig ingezet.

Financiële consequenties en vertaling daarvan in de jaarrekening

Onderhoudsvoorziening pand Burg. Van Lidth de Jeudelaan
In 2019 is in het kader van de herhuisvesting aanzienlijk geïnvesteerd en daarbij zijn geplande/voorzienbare onderhoudswerkzaamheden gecombineerd uitgevoerd met de aangebrachte vernieuwingen en verbeteringen aan en in ons pand.
Als gevolg van deze uitgevoerde verbouwingen en renovaties hoefde de onderhoudsvoorziening in de afgelopen jaren niet ingezet te worden. Er is namelijk in de afgelopen 3 jaren geen terugkerend/periodiek groot onderhoud uitgevoerd.

Het meerjarenonderhoudsplan is in 2022/2023 geactualiseerd. Voor de diverse onderhoudswerkzaamheden zijn offertes opgevraagd. We werken aan een realistische planning en voor de komende jaren om de toekomstige kosten van periodiek groot onderhoud ten laste van de onderhoudsvoorziening te kunnen betalen.

In 2023 is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening uitgevoerd conform de begroting.

Het verloop van de onderhoudsvoorziening in 2023 was als volgt.

Onderhoudsvoorziening gebouwen Burg. Van Lidth de Jeudelaan *Bedragen x € 1.000*	
Stand onderhoudsvoorziening 31-12-2022	**93**
Dotatie onderhoudsvoorziening gebouwen in 2023	16
Onttrekkingen onderhoudsvoorziening gebouwen in 2023	-
Stand onderhoudsvoorziening 31-12-2023	**108**

Paragraaf 3 – Bedrijfsvoering

Belangrijke ontwikkelingen

Algemeen

Onze organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Verandering zal de constante factor zijn voor onze organisatie. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. Het Algemeen Bestuur heeft hierbij een kaderstellende en controlerende taak.

De organisatie van de Gemeenschappelijk Regeling Regio Rivierenland bestaat uit drie onderdelen:

1. **Programma's en projecten (programma 1)**:
   Dit onderdeel richt zich op de procesmatige facilitering van regionale samenwerking op bijvoorbeeld de thema's wonen, economie (Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven, Agribusiness en Recreatie & Toerisme), energie, arbeidsmigranten en mobiliteit. Daarmee worden de opgaven uit programma 1 van de begroting verwezenlijkt.
2. **Contractgestuurde Dienstverlening (programma 2)**:
   Dit onderdeel voert 7 gemeentelijke taken uit: leerplicht, doorstroompunt (RMC), inkoop, wmo-jeugd, inburgering, sociale recherche en versis (leerlingenvervoer). Daarmee worden de opgaven uit programma 2 van de begroting gerealiseerd.
3. **Bedrijfsvoering (programma 3)**:
   Dit onderdeel bestaat uit P&O, Financiën, Informatievoorziening & Automatisering, Informatieveiligheid en privacy (FG), Facilitair, Juridische Zaken, Archivering, Communicatie en secretariaat. Dit onderdeel is gericht op de bedrijfsvoering van de GR Regio Rivierenland en de interne dienstverlening en bedrijfsprocessen die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's 1 en 2 te realiseren.

Programma's en projecten (Programma 1)

De samenwerking tussen de gemeenten wordt gefaciliteerd door speerpuntondersteuners en meerdere programmamanagers en projectleiders voor diverse beleidsvelden/opgaven. Zij faciliteren de samenwerking tussen de gemeenten (en tussen gemeenten en samenwerkingspartners) op een hoogwaardig procesmatig niveau en anticiperen daarbij op de wensen van de gemeenten en maatschappelijke ontwikkelingen (veranderingen, bedreigingen en kansen voor de gemeenten). Samen met de gemeenten zetten we in op het transparant maken en houden van de onderwerpen die op regionaal niveau spelen en opgepakt worden, zodat de gemeenten(raden) het overzicht behouden en de inhoudelijke richting kunnen blijven bepalen.

Contractgestuurde dienstverlening (Programma 2)

Bij de Contractgestuurde Dienstverlening ontzorgen we de gemeenten op maat in de uitvoering van gemeentelijke taken omdat gemeenten meerwaarde zien om die taken op regionaal schaalniveau op te pakken. Die meerwaarde zit in robuustheid (Medewerkers kunnen elkaar vervangen), efficiëntie (werkzaamheden kunnen optimaal verdeeld, niet per definitie per gemeente) en kostenbesparing (gemeenten profiteren van schaalvoordelen).

Bedrijfsvoering (Programma 3)

De ondersteunende diensten (P&O, Financiën, Informatievoorziening & Automatisering, Informatieveiligheid en privacy (FG), Facilitair, Juridische Zaken, Archivering, Communicatie en secretariaat) staan direct ten dienste van het primair proces van de organisatie, de taken uit programma 1 en 2. Ten behoeve van de instandhouding van de regionale samenwerking zelf, zijn op concernniveau werkzaamheden nodig. De concernondersteuning is gericht op:

- Het werkgeverschap (arbeidsvoorwaarden (inclusief facilitaire zaken en ICT-faciliteiten), personeelsregelingen, OR).
- De planning- en controlcyclus, monitoring en financieel advies.
- Control (interne controle en algemene financiële control).
- Organisatie-inrichting (treasury, budgetbeheer, mandatering, organisatieregelingen).
- Juridische control (gemeenschappelijke regeling en interne reglementen en verordeningen).
- Archief (centrale archiefverantwoording en -wetgeving).
- Concerncommunicatie (website, intranet, nieuwsuitingen, folders).
- Bestuursondersteuning (faciliteren bestuursvergaderingen, regiomiddagen, regionale agendacommissie en bijeenkomsten).

Onderstaand zijn voor de verschillende bedrijfsonderdelen aanvullende toelichtingen opgenomen.

Communicatie:
Ten aanzien van de concerncommunicatie is de positionering van zowel FruitDelta Rivierenland als Regio Rivierenland verder doorontwikkeld. Dit heeft onder meer geleid tot een vertaling van de merkenstrategie FruitDelta Rivierenland naar reguliere communicatie, een aangepaste huisstijl voor zowel FruitDelta als Regio Rivierenland en een nieuwe website voor Regio Rivierenland en FruitDelta Rivierenland. Daarnaast heeft gerichte communicatie plaatsgevonden rondom de Regio Deal, het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF), de FruitDelta Gebiedsagenda en contractgestuurde dienstverlening.

Financiën:
De jaarplanning Financiën wordt voor een belangrijk deel bepaald door de P&C-cyclus en de wettelijke termijnen die gelden voor de begroting en de jaarstukken. Binnen de regio zijn afspraken gemaakt over de data van aanbieding van de programmabegroting en de jaarrekening door gemeenschappelijke regelingen aan de gemeenten, waarmee een goede basis is gelegd voor control en sturing door de gemeenteraden. Het financiële beheer voeren wij niet alleen uit voor Regio Rivierenland, maar ook voor Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) en voor RW-POA.

Informatievoorziening & Automatisering:
In 2023 zijn de ICT-faciliteiten voor medewerkers vernieuwd. De afgeschreven telefoons en laptops zijn vervangen en zullen in 2024 verder worden uitgerold in de organisatie. Ook zijn belangrijke stappen gezet in de digitale veiligheid van de organisatie. Dit zal in 2024 verder worden geïmplementeerd.

AVG/FG-functionaris:
In het afgelopen jaar hebben we 3 datalekken gehad en 3 inzage verzoeken. De datalekken waar zeer klein in omvang. Zowel de datalekken als de inzage verzoeken zijn binnen de daarvoor gestelde termijnen afgehandeld.

Juridische Zaken:
In 2023 is veel tijd besteed aan juridische ondersteuning bij de Regio Deal, de Wet open overheid en de wijzing van de GR-tekst als gevolg van de gewijzigde wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en allerhande reguliere vragen vanuit de teams en het management.

P&O:
Een belangrijk aandachtspunt vanuit P&O heeft gelegen in het aanzetten tot een strategische personeelsplanning en het begeleiden van het traject om te komen tot het keurmerk 'Great Place to Work'. Er zijn sollicitaties en inhuurprocedures begeleid als gevolg van vertrekkende medewerkers maar ook als gevolg van de structuurwijziging in de organisatie (toevoeging van teammanagers).

De afgelopen jaren is Regio Rivierenland door allerlei toegevoegde taken gegroeid van 45 naar 60 en vervolgens naar 80 medewerkers in loondienst. Daarnaast is er een flexibele schil van 40 medewerkers die via detachering of inhuur meewerken binnen diverse programma's en teams. Daarbij is ook sprake van een toename van diversiteit aan complexe opgaven en

(contractgestuurde) dienstverlening. Om de aansturing en aandacht voor het welzijn en de ontwikkeling van de medewerkers te vergroten, zijn vijf teammanagers in de organisatiestructuur geïntroduceerd. In 2023 zijn de teammanagers Programma's en Projecten, Inburgering, Leerplicht & RMC en Bedrijfsvoering aangesteld en in 2024 start ook de teammanager voor het team Uitvoering sociaal domein & inkoop. Hierdoor blijven we een professionele organisatie die kwalitatieve dienstverlening aan onze opdrachtgevers biedt en blijven we een aantrekkelijke werkgever met voldoende oog voor het welzijn en de ontwikkeling van medewerkers.

Beleidsindicatoren

Met de wetswijziging van maart 2016 in het kader van de Vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn een aantal beleidsindicatoren vastgesteld, die verplicht in de programma's en programmaverantwoording opgenomen moeten worden.
De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren zijn in het hierna opgenomen overzicht

Beleidsindicator	Rekening 2023
Personele formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,275
Personele bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,324
Externe inhuur (percentage van de totale salariskosten)	35%
Overhead (percentage van de totale lasten)	14%
Apparaatskosten (bedrag per inwoner)	€ 33,11

Toelichting bij de beleidsindicatoren

Personele formatie en personele bezetting

De personele formatie is gebaseerd op het formatie- en bezettingsoverzicht van eind 2023, dat gebruikt is voor de ramingen in de bestuursrapportage 2023. Voor wat betreft de cijfers in de kolom Personele bezetting is rekening gehouden met (tijdelijke) urenuitbreidingen en inzet door ingehuurd personeel.

Specificatie	Personele formatie	Personele bezetting
Directie en management primair proces	2,00	6,00
Concern- en bestuursondersteuning, ICT, AVG en administratie	13,86	12,63
Speerpunt- & beleidsondersteuning en projecten	9,55	9,78
Uitvoeringstaken Contractgestuurde dienstverlening	32,64	40,90
Traineeship	10,00	10,00
RW-POA	0,89	2,00
Totaal fte	**68,94**	**81,31**
Totaal fte per 1.000 inwoners	**0,275**	**0,324**

De werkelijke bezetting ligt hoger dan de personele formatie. Dit heeft hoofdzakelijk te maken met (tijdelijke) uitbreiding van de personele capaciteit in verband met ziektevervangingen en toegenomen vraag, onder andere vanuit gemeenten.

Recapitulatie van de personele lasten

Specificatie *Bedragen x € 1.000*	**Personele lasten**
Bruto salariscomponenten	5.070
Pensioenpremies en overige sociale lasten	1.398
Totaal van de salarislasten van de 'eigen' medewerkers	**6.468**
Betaalde personele uitkeringen (UWV-WW + transitieverg.)	54
Ontvangen personele uitkeringen (UWV-Wazo + loonsubsidies)	81-
Totale kosten van ingehuurd personeel	3.466
Totale personele lasten	**9.907**

De kosten van ingehuurd personeel kwamen in 2023 uit op 35% van de totale personele lasten (2022: 33%).

Toelichting:
In 2023 hebben we voor inhuur van personeel een totaalbedrag van € 3.466.000 gerealiseerd.
De meeste inhuur heeft in 2023 plaatsgevonden bij het Inkoopbureau, Inburgering en Bedrijfsvoering. Ook heeft inhuur van extern personeel plaatsgevonden bij projecten, die hoofdzakelijk een tijdelijk karakter hebben en waarvoor geen vaste formatie wordt aangesteld (zoals bij de Regionale Energie Strategie en de Regio Deal). Tot slot hebben we tijdelijk extern personeel ingezet ter vervanging bij ziekte en zwangerschapsverlof en bij vacatures na vertrek van medewerkers. De inhuurkosten konden worden gedekt ten laste van de begrote (salaris)budgetten en project-gerelateerde inkomsten.

Ziekteverzuim
We hebben in 2023 bij verschillende teams te maken gehad met (langdurig) ziekteverzuim en daarmee noodzakelijke vervanging via inhuur. De langdurige ziektegevallen hebben veelal te maken met niet werk gerelateerd verzuim.

Het ziekteverzuim (totaal) is ten opzichte van 2022 gedaald. Zoals vermeld betreft het veelal niet werkgerelateerd verzuim. Wel zien we een toename van de werkdruk in de volle breedte van de organisatie wat effect kan hebben op de ontwikkeling van de ziekteverzuimcijfers. Hierover is het management continue met medewerkers in gesprek.

Specificatie	**Totaal verzuim percentage**	**w.v. lang verzuim percentage**
2023	7,81%	6,55%
2022	9,99%	5,94%
Mutatie ten opzichte van 2023	**-2,18%**	**0,61%**

Rechtmatigheidsverantwoording

- Nog onder voorbehoud -
Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze verantwoording opgenomen baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens

Paragraaf 4 – Financiering

Beleidskader: het Treasurystatuut van de regio

In het Treasurystatuut staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld. De uitvoering en ontwikkelingen worden in deze paragraaf toegelicht. Daarnaast is aan het eind van deze paragraaf een toelichting opgenomen over de ontwikkeling van de liquiditeitspositie.

Onderdelen die achtereenvolgens aan bod komen in deze paragraaf:
- Algemene ontwikkelingen
- Treasurybeheer
- (Krediet) Risicobeheer
- Financiering
- Ontwikkeling liquiditeitspositie

Algemene ontwikkelingen

Dit onderdeel schetst de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, alsmede de wettelijke kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de wet Hof en het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen
Regio Rivierenland voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving.
Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere financiële instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan.
Er mag een bedrag ter hoogte van 2,00% (met een ondergrens van € 1.000.000) van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken.
Wij hebben de drempelwaarde vastgelegd op € 450.000, omdat bij een banksaldo boven € 500.000 een rentevergoeding aan de BNG betaald moet worden.

Externe ontwikkelingen, rente-ontwikkelingen
De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, alsmede wijzigingen in wet- en regelgeving.
Regio Rivierenland kent geen zelf ontwikkelde rentevisie. Zij volgt de marktgegevens en rente-ontwikkelingen via publicaties van gerenommeerde financiële instellingen.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids) uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige treasurystatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's.
Met de invoering van Schatkistbankieren is de aandacht voor het volgen en bewaken van de banksaldi en de mutaties in 's Rijks Schatkist geïntensiveerd.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is een wettelijke limiet en bepaalt de maximale omvang van de externe kortgeldpositie in enig jaar. De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken.

De kasgeldlimiet is gelijk aan 8,2% van het begrotingstotaal van de oorspronkelijke begroting en bedroeg € 1.254.000 in 2023. Omdat de vlottende middelen hoger zijn dan de vlottende schulden is het saldo negatief. In 2023 is voldaan aan de vereisten uit de Wet fido met betrekking tot de kasgeldlimiet.

Kasgeldlimiet *Bedragen x € 1.000*	**Q1 2023**	**Q2 2023**	**Q3 2023**	**Q4 2023**
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	15.297	15.297	15.297	15.297
Kasgeldlimiet o.g.v. wet Fido: 8,2% van grondslag	**1.254**	**1.254**	**1.254**	**1.254**
Gemiddelde vlottende schulden	3.155	3.561	1.915	1.699
Gemiddelde vlottende middelen	14.102	13.842	9.884	10.056
Gemiddelde netto vlottende schulden	**10.947-**	**10.281-**	**7.969-**	**8.357-**
In percentage t.o.v. begroting	-72%	-67%	-52%	-55%
Ruimte (+) / overschrijding (-)	12.202	11.535	9.223	9.611

Renterisico
De renterisiconorm is ook een wettelijke limiet en beperkt de vaste schuld die in enig jaar voor aflossing of renteherziening in aanmerking komt tot 20% van het begrotingssaldo.
De vaste schuld van Regio Rivierenland bestaat uit geldleningen waarop geen renteherzieningen plaatsvinden. Derhalve is er geen renterisico op bestaande leningen.

Kredietrisicobeheer
Regio Rivierenland loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen. De gelden zijn belegd conform de voorwaarden genoemd in het treasurystatuut.

Frauderisico
We hebben bij het Regiokantoor een inventarisatie van frauderisico's uitgevoerd. Het doel van deze frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's binnen onze organisatie en welke beheersingsmaatregelen er eventueel nog genomen moeten worden ter voorkoming van eventuele fraude. De belangrijkste frauderisico's hebben betrekking op fraude met bancaire middelen, kantoorvoorraden en onrechtmatig gebruik van subsidiegelden. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Financiering

De aanwezige vaste activa zijn hoofdzakelijk gefinancierd met eigen vaste financieringsmiddelen (reserves). De financiële positie is goed en de financieringsverhoudingen op basis van de balans per 31-12-2023 zijn gezond, zoals onderstaand overzicht laat zien:

Financiering *Bedragen x € 1.000*	31-12-2022	31-12-2023
Totale kapitaalbeslag in vaste activa	**841**	**764**
Financiering als volgt:		
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves)	2.636	2.418
Vaste schulden (langlopende BNG-leningen)	0	0
Financiering met vlottende passiva, per saldo	0	0
Totaal	**2.636**	**2.418**

De bestemmingsreserves worden de komende jaren afgebouwd en ingezet voor de bekostiging van de herhuisvesting (verbouwingsinvesteringen) en het ICT-plan (modernisering ICT-infrastructuur en vervanging kantoorautomatisering).

Regio Rivierenland heeft geen langlopende BNG-leningen meer. Deze zijn in 2022 aan Avri overgedragen bij verkoop van de gronden en beëindiging van de erfpachtconstructie.

Wettelijke kaders

In de Notitie Rente 2017 van de BBV-commissie zijn voorschriften opgenomen voor de wijze waarop de rente verwerkt moeten worden in de begroting. Alle rentelasten en rentebaten uit hoofde van financieringen moeten bij Treasury worden verantwoord. Er mag een rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) worden berekend, maar deze rentevergoeding is gemaximeerd tot het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de rentelasten over de externe financiering (langlopend én kortlopend). De omslagrente moet op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele vaste activa. Het in de begroting voorgecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.
De BBV-commissie doet de aanbeveling om het Renteschema uit de Notitie Rente 2017 op te nemen in de paragraaf Financiering van de begroting.

In de jaarrekening 2023 hebben we de rentepercentages toegepast die in onderstaand overzicht zijn opgenomen.

Rentepercentages	
Langlopende financiering (leningen BNG)	n.v.t.
Rentevergoeding over eigen vaste financieringsmiddelen	1,500%
Omslagrentepercentage	1,500%

De bespaarde rente met betrekking tot eigen financieringsmiddelen komt in de begroting en jaarrekening ten gunste van de exploitatie en maakt onderdeel uit van het resultaat uit Treasury.

Hierna is het renteschema opgenomen uit de Notitie Rente van de BBV-commissie, waarmee inzicht wordt gegeven in de rentelasten, de rentebaten, het renteresultaat en de wijze van toerekening van de rente aan investeringen.

Renteschema

Financiering *Bedragen x € 1.000*	
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	0
Rentebaten	205
Saldo baten en lasten	**205-**
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	0
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen externe rente	**205-**
Rente over het eigen vermogen (niet van toepassing, geen externe rente)	0
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen rente	**205-**
De aan de overige vaste activa toegerekende rente (omslagpercentage 1,5%)	13
Gerealiseerd renteresultaat (voordelig)	**218-**

Toelichting bij het renteschema:
Het omslagpercentage van 1,5% voor de rentetoerekening aan vaste activa is berekend op basis van de boekwaarde van de materiële vaste activa op 1 januari 2023. Aan de investeringen die in 2023 zijn gedaan is geen rente toegerekend.

Het resultaat uit Treasury (opgenomen in programma 3) komt uit op € 218.000 (voordelig) en is als volgt opgebouwd.

- Rentebaten: € 205.000 aan ontvangen rente
- De aan de overige vaste activa toegerekende rente: € 13.000

Ontwikkeling liquiditeitspositie

Op basis van de Wet Fido zijn decentrale overheden verplicht hun financiële middelen onder te brengen bij het Ministerie van Financiën (in de schatkist). Ook Regio Rivierenland heeft haar banktegoeden boven het bij de BNG-bank vastgelegde drempelbedrag van € 450.000 ondergebracht bij 's Rijks Schatkist. Dagelijks worden overtollige geldmiddelen afgeroomd naar de schatkist. Op basis van de actuele liquiditeitsbehoefte worden naar behoefte opnames uit 's Rijks Schatkist gedaan.

Het saldo in 's Rijks Schatkist op 31 december 2023 bedraagt € 6.128.000 en is € 1.881.000 lager dan het saldo op 31 december 2022.

Het saldo van de uitzettingen bij 's Rijks Schatkist is gedaald met meer dan € 1,8 mln. Dit heeft te maken met de uitgaven van geldmiddelen van projecten die afgelopen jaar gerealiseerd zijn waaronder de uitvoering van het laatste jaar van de Regio Deal.

Paragraaf 5 – Verbonden partijen

Visie en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en financiële band heeft. In de begroting en jaarstukken wordt aandacht besteed aan de verbonden partijen. Dit is vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en risico's die samenhangen met verbonden partijen. In de financiële verordening is bepaald dat nieuwe verbonden partijen en wijzigingen in bestaande verbonden partijen of eventuele problemen en beëindiging van bestaande verbonden partijen in deze paragraaf behandeld dienen te worden.

Verbonden partijen en risico's

Verbonden partijen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en financiële band heeft, kunnen risico's met zich meebrengen. Doel is deze risico's te beperken.
Bij de verschillende toelichtingen worden de risico's aangegeven, voor zover van toepassing.

Deelname in samenwerkingsverbanden

Regio Rivierenland heeft geen bestuurlijke en/of financiële belangen in andere samenwerkingsverbanden.

Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop

Totaaloverzicht baten, lasten en reservemutaties per programma

Rekening baten en lasten *Bedragen x € 1.000*		Begroting 2023		Rekening 2023	Afwijking
		Primitief	t/m AB dec		
Lasten					
1. Regionale samenwerking		1.768	3.603	4.303	700
2. Contractgestuurde dienstverlening		11.122	13.039	14.666	1.627
3. Algemene baten en lasten		2.407	3.025	3.042	17
Totaal lasten		**15.297**	**19.667**	**22.010**	**2.343**
Baten					
1. Regionale samenwerking		562	2.487	3.275	788
2. Contractgestuurde dienstverlening		12.011	14.286	15.885	1.599
3. Algemene baten en lasten		248	418	449	31
Totaal baten		**12.821**	**17.191**	**19.609**	**2.418**
Gemeentelijke bijdrage					
1. Regionale samenwerking		2.293	2.293	2.293	-
2. Contractgestuurde dienstverlening		-	-	-	-
3. Algemene baten en lasten		2-	2-	2-	-
Totaal gemeentelijke bijdrage		**2.291**	**2.291**	**2.291**	**-**
Saldo van baten en lasten		**185-**	**185-**	**110-**	**75**
Mutaties reserves					
1. Regionale samenwerking	Onttr.	0	0	0	0
	Stort.	0	0	0	0
2. Contractgestuurde dienstverlening	Onttr.	52	52	217	165
	Stort.	0	0	106	106
3. Algemene baten en lasten	Onttr.	133	133	107	26-
	Stort.	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves		**185**	**185**	**218**	**33**
Gerealiseerd resultaat				**108**	**108**

Algemene toelichting op het overzicht van baten en lasten

De jaarrekening 2023 sluit een overschot van € 108.000 De samenstelling/opbouw van het rekeningresultaat is als volgt.

Opbouw rekeningresultaat *Bedragen x € 1.000*	Begroot resultaat	Gerealiseerd resultaat	Afwijking
Programma 1 Regionale samenwerking	1.177	1.266	89
Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening	1.299	1.330	31
Programma 3 Algemene baten en lasten	2.476-	2.488-	12-
Totaal	-	**108**	**108**

In het op de volgende pagina opgenomen overzicht zijn de afwijkingen ten opzichte van de begroting per programma gespecificeerd/toegelicht.

Afwijkingen per programma *Bedragen x € 1.000*	Afwijking	
Programma 1		
Minder uitgaven voor Lobby & Branding en daarmee samenhangende activiteiten	24	V
Lagere uitvoeringskosten (o.a. salarislasten), per saldo	153	V
Hogere projectkosten (o.a. Regio Deal)	87-	N
Totaal afwijkingen Programma 1	**89**	**V**
Programma 2		
RMC: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	3-	N
Leerplicht: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	3-	N
Sociale recherche: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	2-	N
Inkoopondersteuning: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	2-	N
Basismobiliteit (Versis): afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat		V
WMO/Jeugd: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	25	V
Inburgering afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	16	V
Totaal afwijkingen Programma 2	**31**	**V**
Programma 3		
Hogere kosten en hogere gerealiseerde baten bij de overhead	31-	N
Minder inzet van bestemmingsreserves door lagere kosten van overhead	27-	N
Resultaat uit treasury	36	V
Het budget voor onvoorziene uitgaven hoefde niet ingezet te worden	10	V
Totaal afwijkingen Programma 3	**12-**	**N**
Totaal afwijkingen	**108**	**V**

Toelichting Programma 1
Als rekening gehouden wordt met de werkelijke overheadkosten (die verantwoord zijn bij programma 3, conform BBV-voorschrift) komt het resultaat bij programma 1 uit op een gerealiseerd overschot van € 19.000. Dit bedrag wordt vanuit de gemeentelijke bijdrage uitgekeerd aan de gemeenten.

Toelichting Programma 2
Als rekening gehouden wordt met de werkelijke overheadkosten (die verantwoord zijn bij programma 3, conform BBV-voorschrift) komt het resultaat bij programma 2 uit op een gerealiseerd overschot van € 43.000. Deze wordt uitgekeerd aan de gemeenten vanuit Wmo/Jeugd voor € 25.000 en vanuit Inburgering voor € 18.000.

Toelichting Programma 3
Na toerekening van de overhead aan programma 1 en 2 resteert er een gerealiseerd overschot van € 46.000 in programma 3. Deze is veroorzaakt door de hogere ontvangen rente op de tegoeden bij de schatkist. Dit bedrag wordt vanuit de gemeentelijke bijdrage uitgekeerd aan de gemeenten.

Specifieke toelichtingen bij projecten en activiteiten waarvoor het Rijk meerjarig financiële middelen beschikbaar heeft gesteld

De gerealiseerde baten en lasten in 2021 van de coördinatie en uitvoering van de volgende projecten/activiteiten worden hierna verantwoord/toegelicht:

- RMC rijksmiddelen en regionale aanpak VSV
- Transformatiefonds
- Regionaal Werkbedrijf – Platform Onderwijs & Arbeidsmarkt (RW-POA)

RMC rijksmiddelen en regionale aanpak VSV (tijdvak 2021 t/m 2024)

In 2023 hebben we € 1.283.204 aan baten opgenomen inzake RMC en VSV. Dit bedrag bestaat uit onderstaande posten:

- € 297.099 ontvangen gelden vanuit de gemeente Tiel inzake vsv-projecten 2023.
- € 25.692 in voorgaande jaren ontvangen gelden vanuit de gemeente Tiel inzake vsv-projecten.
- € 2.878 ontvangen gelden vanuit ROC Rivor inzake vsv-projecten 2023.
- € 60.962 in voorgaande jaren ontvangen gelden vanuit de gemeente Tiel inzake Aanpak Jeugdwerkeloosheid.
- € 860.114 ontvangen gelden vanuit de gemeente Tiel inzake RMC-taken 2023.
- € 4.000 nog te ontvangen gelden vanuit de gemeente Tiel inzake RMC-taken 2023.
- € 32.459 in voorgaande jaren ontvangen gelden vanuit de gemeente Tiel inzake RMC-taken.
- € 66.264 correctie ontvangen gelden voorgaande jaren gemeente Tiel naar RMC-reserve

In 2023 hebben we € 1.283.204 aan lasten opgenomen. Dat bedrag bestaat onderstaande posten:

- € 325.669 vsv-projecten, waarvan € 2.878 niet Sisa plichtig
- € 60.962 Aanpak Jeugdwerkeloosheid.
- € 284.124 kwalificatieplichtgelden
- € 612.449 personeelskosten, Jeugdvolgsysteem, overige kosten en overhead
- € 66.264 correctie ontvangen gelden voorgaande jaren gemeente Tiel naar RMC-reserve

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde bestedingen opgenomen inzake vsv-projecten.

Omschrijving projectonderdeel	Besteding in 2023	waarvan besteding in 2023 door contactschool (ROC Rivor)
Programmacoördinatie VSV	38.004	
1 Faciliteren maatwerktrajecten	30.589	192
2 Innovatiebudget VO	30.142	20.500
3a Overstap VO-MBO	29.062	700
5b Aanpak kwetsbare jongeren	96.995	
6 Leerwerkbedrijf	60.000	60.000
7 Ouderbetrokkenheid	36.376	700
Oriëntatie vso-mbo	4.500	4.500
Totaal	**325.669**	**86.592**
Financiering t.l.v. rijksbijdrage VSV (Regio Riv.)	322.791	
Financiering t.l.v. rijksbijdrage VSV (ROC-Rivor)	2.878	

Transformatiefonds

Voor de doelgroep kwetsbare jongeren zijn uit het Transformatiefonds financiële middelen beschikbaar gesteld voor een regionale aanpak om te komen tot vernieuwing en verbetering van de Jeugdhulp in Rivierenland. Voor de periode van 2019 t/m 2021/2022 hebben wij in totaal een bedrag van € 1.612.590 ontvangen (doorbetaling rijksbijdrage via gemeente Tiel, 3 keer een bedrag van € 537.530), waarmee maatregelen worden gefinancierd gericht op verbetering van de ketensamenwerking voor jeugdigen. Dit gebeurt via verschillende actielijnen. Uitbetaling van de toegekende rijksmiddelen loopt via de gemeente Tiel.

In 2023 is in totaal een bedrag van € 105.434 gerealiseerd (in 2022: € 355.850). Het saldo op 31 december 2023 van het niet bestede deel van de bijdrage uit het Transformatiefonds bedraagt € 110.483. Dit bedrag wordt in 2024 ingezet voor de financiering van maatregelen voor de doelgroep. Het nog niet bestede deel van de rijksbijdrage is in de balans als verplichting opgenomen bij de post 'Nog te besteden gelden van derden' met als omschrijving 'Transformatiefonds'.

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde bestedingen opgenomen overeenkomstig de indeling van de actielijnen/projecten zoals opgenomen in het Transformatieplan Regio Rivierenland.

Omschrijving projectonderdeel	Besteding in 2023
Actielijn 1 Toekomstgericht (samen)werken	36.634
Actielijn 2 Aansluiting onderwijs - zorg	68.800
Actielijn 3 Actietafels voor jongeren	-
Opleidingen en bijeenkomsten	-
Infographics	-
Monitoring en evaluatie	-
Totaal	**105.434**

Regionaal Werkbedrijf – Platform Onderwijs & Arbeidsmarkt (RW-POA)

Het programmabureau RW-POA coördineert de activiteiten en projecten op het gebied van Onderwijs en Arbeidsmarkt samen met andere werkpartners voor het de hele Regio Rivierenland.
De financiële middelen komen van het Rijk, de provincie en uit Europese fondsen. De geldstroom loopt grotendeels via Centrumgemeente Tiel. Sommige projecten worden financieel ondersteund door instellingen en marktpartijen. Hierna zijn overzichten opgenomen van de gerealiseerde baten en lasten in 2023.

Inkomsten RW-POA:	
Rijk – Uitkering Versterken Arbeidsmarktregio	398.593
Rijk – Dichterbij dan je denkt	239.171
Rijk – Aanpak Jeugdwerkloosheid	210.510
Provincie – subsidie Overbruggingsfase Covid19 Arbeidsmarktregio	87.200
Provincie – subsidie Organiserend vermogen	54.240
Provincie – subsidie Gelrepact	229.680
ESF subsidies	1.492.488
Subsidie Regio Deal project RW-POA	36.397
Totaal inkomsten	**2.748.279**
Lasten RW-POA:	
Uitvoeringslasten Programmabureau RW-POA	323.175
ESF subsidies	1.492.488
Uitgaven Regio Deal project RW-POA	275.627
Project Overbruggingsfase Covid19	84.200
Project Organiserend Vermogen/Gelrepact/Techniekpact	368.344
Dichterbij dan je denkt	104.900
Aanpak Jeugwerkloosheid	94.076
Overige projectuitgaven	13.569
Totaal gerealiseerde lasten	**2.756.379**
Saldo inkomsten minus lasten	**-8.100**

Het saldo van de inkomsten (€ 2.748.279) en de gerealiseerde lasten (€ 2.756.379) geeft een tekort ter grootte van € 8.100. Deze is uit de balans gefinancierd uit de post 'Nog te besteden gelden van derden' met als omschrijving 'RW-POA Rivierenland'.

Regionaal Mobiliteitsteam (RMT Rivierenland)

We hebben in 2023 van het UWV een voorschot van de rijksbijdrage voor RMT Rivierenland ontvangen van € 373.474. De rijksbijdrage RMT wordt ingezet voor de financiering van de lasten bij RMT Rivierenland.
In 2023 is in totaal een bedrag van € 274.239 gerealiseerd. In het geval de rijksbijdrage niet volledig wordt besteed, moet het surplus worden terugbetaald. Afrekening vindt plaats in 2023.
Het nog niet bestede deel van de rijksbijdrage voor RMT van € 99.235 is in de balans als verplichting opgenomen bij de post 'Nog te besteden gelden van derden'.

Incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 28 lid c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de incidentele baten en lasten in het resultaat per programma gespecificeerd. We beschouwen de inkomsten en uitgaven voor de diverse projecten die we uitvoeren voor de gemeenten niet als incidenteel, ondanks het vaak kortlopende karakter van deze projecten. Het voorbereiden, faciliteren en uitvoeren van projecten is voor Regio Rivierenland een structurele en duurzame activiteit, die niet het karakter heeft van een incidentele werkzaamheid.

Programma *Bedragen x € 1.000*	**Omschrijving**	**Baten**	**Lasten**
Programma 1	nvt		
Programma 2	Personeelskosten		126
Programma 3	Detacheringen van personeel	133	
Programma 3	Personeelskosten		368
Kostenplaatsen	nvt		
Totaal saldo incidentele baten en lasten		**133**	**494**
Programma 1	nvt		
Programma 2	Storting reserve CgD		40
Programma 2	Onttrekking reserve CgD	217	
Programma 2	Storting reserve RMC		66
Programma 3	Onttrekking reserve Desintegratiekosten ontvlechtingen	53	
Effect op resultaat jaarrekening 2023		**403**	**600**
		voordeel	nadeel

Toelichting bij het overzicht van incidentele baten en lasten

In het gerealiseerde resultaat in de jaarrekening 2023 van € 108.000 zijn incidentele posten opgenomen voor een bedrag van € 403.000 aan incidentele baten en onttrekkingen aan reserves en € 600.000 aan incidentele lasten en stortingen in reserves. Het structurele resultaat in de jaarrekening bedraagt daardoor € 305.000.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Op grond van artikel 28 lid d van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves in de jaarrekening 2023 opgenomen.

Structurele mutaties reserves in 2023	Structurele toevoegingen reserves	Structurele onttrekkingen reserves
Programma 1:		
Programma 2:		
Programma 3:		
Inzet bestemmingsreserve Herhuisvesting		53.000
Totaal structurele mutaties reserves		53.000

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 heeft Regio Rivierenland te maken met de gevolgen van de Wet Modernisering vennootschapsbelasting overheidsondernemingen. Over de gerealiseerde (fiscale) winst van ondernemingsactiviteiten moet in 2023 maximaal 25% (tot € 245.000: 15%) vennootschapsbelasting worden betaald, tenzij een vrijstelling van toepassing is.

Veel van activiteiten van Regio Rivierenland worden niet als ondernemingsactiviteit aangemerkt, omdat bij de meeste activiteiten geen sprake is van een winststreven. Voor zover wel sprake is van een onderneming geldt in het algemeen een vrijstelling voor de vennootschapsbelasting.
Regio Rivierenland kan gebruik maken van de volgende vrijstellingen:
- Vrijstelling voor samenwerkingsverbanden (bij taakuitvoering voor participanten)
- DVO-vrijstelling (bij overheidstaken)
- Deelnemingsvrijstelling (bij meer dan 5% aandelenparticipatie)

Over het boekjaar 2023 is geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

Melding in het kader van de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Met ingang van het begrotingsjaar 2013 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sector rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen. Binnen Regio Rivierenland is er geen sprake van medewerkers die boven het wettelijke normbedrag uitkomen. De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) schrijft voor dat voor topfunctionarissen in de zin van de WNT de bezoldigingsgegevens openbaar worden gemaakt in de jaarrekening. In de hierna opgenomen overzichten zijn de openbaar te maken bezoldigingsgegevens opgenomen.

Naam bestuurder	Functie	Periode	Bezoldiging
J.W.A. Hakkert	Secretaris	1-1-2022 t/m 31-12-2022	133.382
J.W.A. Hakkert	Secretaris	1-1-2023 t/m 31-12-2023	139.762

Het algemene WNT-bezoldigingsmaximum bedraagt in 2023 € 233.000 op jaarbasis. In 2022 bedroeg het algemene WNT-bezoldigingsmaximum € 216.000 op jaarbasis.

Toelichting bij J.W.A. Hakkert
Per 1 september 2021 is J.W.A. Hakkert benoemd tot secretaris-directeur van Regio Rivierenland.

De functie van secretaris betreft een fulltime dienstverband en de bezoldiging van € 133.382 in 2022 is als volgt opgebouwd:
- Beloningen € 114.780
- Premies voor pensioenregelingen en regelingen voor vervroegde uittreding € 18.601
- Belaste (variabele) onkostenvergoedingen € 0

De functie van secretaris betreft een fulltime dienstverband en de bezoldiging van € 139.762 in 2023 is als volgt opgebouwd:
- Beloningen € 121.249
- Premies voor pensioenregelingen en regelingen voor vervroegde uittreding € 18.513
- Belaste (variabele) onkostenvergoedingen € 0

Naam bestuurder	Functie	Periode	Bezoldiging
J. Beenakker	AB-lid en DB-lid	1-1-2023 t/m 31-12-2023	Onbezoldigd
H.M. Ostendorp	AB-lid	21-3-2023 t/m 31-12-2023	Onbezoldigd
C. Kreuk-Wildeman	AB-lid	1-1-2023 t/m 31-12-2023	Onbezoldigd
G.J. van Grootheest	AB-lid	1-1-2023 t/m 31-12-2023	Onbezoldigd
J.L. Geurts	AB-lid	29-6-2023 t/m 31-12-2023	Onbezoldigd
A.J. Kottelenberg	AB-lid	1-1-2023 t/m 31-12-2023	Onbezoldigd
V.M. van Neerbos	AB-lid	1-1-2023 t/m 31-12-2023	Onbezoldigd
S. Stoop	AB-lid en DB-lid	1-1-2023 t/m 31-12-2023	Onbezoldigd
C.A.H. Zondag	AB-lid en DB-lid	1-1-2023 t/m 31-12-2023	Onbezoldigd

Toelichting op de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage

De volgende begrotingswijzigingen hebben gezorgd voor aanpassing van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de primitieve begroting.

Nr	Omschrijving	Bedrag *x € 1.000*	I/S*	Dekking	Datum besluit
Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2023		**2.291**			
	Geen mutaties 1e halfjaar 2023				
Actueel saldo gemeentelijke bijdrage begroting 2023		**2.291**			
	Bestuursrapportage 2023:				
1	Programma 1 - Regionale samenwerking: Actualisatie van de uitvoeringskosten, inclusief bijstelling van de salarislasten en kosten- en projectbudgetten	0	I/S	Gemeentelijke bijdrage	Nov-2023
2	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Bijstelling inkomsten van het Rijk en uitgaven kwalificatieplichtgelden en personeelskosten Regionaal Meld- en Coördinatiepunt.	*	I	Van derden ontvangen bijdragen	Nov-2023
3	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Bijstelling budgetten van de inkomsten en uitgaven bij Versis voor het doelgroepenvervoer.	*	S	DVO-bijdrage	Nov-2023
4	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Bijstelling budgetten van de inkomsten en uitgaven bij Inburgering	*	S	DVO-bijdrage	Nov- 2023
4	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Bijstelling budgetten van de inkomsten en uitgaven bij WMO/Jeugd	*	S	DVO-bijdrage	Nov- 2023
5	Programma 3 - Algemene baten en lasten: Resultaat uit treasury	0	I	Gemeentelijke bijdrage	Nov-2023
6	Programma 3 - Algemene baten en lasten: Actualisatie van de overheadkosten	0	I	Gemeentelijke bijdrage& DVO-bijdrage	Nov-2023
7	Programma 1,2,3 – Overhead: Omzetting van budget voor coördinatoren (uit p.1 en p2) naar budget voor teammanagers (p.3)	0	S	Gemeentelijke bijdrage & DVO-bijdrage	Nov-2023
Gemeentelijke bijdrage bestuursrapportage 2023		**2.291**			

I=Incidenteel; S=Structureel

* Deze begrotingswijzigingen hebben geen effect op de gemeentelijke bijdrage.

Verschillenanalyse per programma

Voor elk programma is een verschillenanalyse gemaakt. In aanvulling op hetgeen in de programmaverantwoording al is genoemd, geeft deze verschillenanalyse een helder overzicht van de belangrijkste financiële afwijkingen per programma.

Op de volgende pagina's zijn per programma in detail de afwijkingen tussen begroot en werkelijk toegelicht, met een uitsplitsing van de afwijkingen bij de lasten, baten en gemeentelijke bijdrage.

1. Regionale samenwerking *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2023** t/m AB dec	**Rekening 2023**		**Verschil**
Lasten	**3.603**	**4.303**	**->**	**700**
Algemene bestuursondersteuning	Lagere uitgaven voor Lobby & Branding door vacatureruimte			24-
Alle producten	Lagere uitvoeringslasten, waaronder salarislasten, per saldo.			137-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Het beschikbare budget voor RSF-subsidies van is nog niet volledig besteed in 2023. De subsidie-betalingen lopen door in de looptijd van het RSF en het resterende budget wordt meegenomen in de volgende RSF-ronde.			153-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Hogere realisatie van projectuitgaven en externe inhuur bij het onderdeel Wonen. Ook de realisatie bij de baten is hierdoor hoger			143
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	De projectuitgaven op verschillende beleidsterreinen, zoals Mobiliteit en de Regionale Energiestrategie zijn in 2023 lager dan begroot, en lopen door naar 2024. Ook de realisatie van de projectinkomsten is daardoor lager dan begroot.			45-
Traineeship	Hogere lasten voor Traineeship, abusievelijk niet opgenomen in de			558
Projectuitgaven Regio Deal FruitDelta Rivierenland	De uitbetaalde projectdeclaraties en subsidies Regio Deal zijn hoger dan begroot, omdat de achterstand van voorgaande jaren is ingehaald in 2023. Ook de realisatie bij de baten is hierdoor hoger dan begroot.			346
Uitvoering en monitoring van Regio Deal projecten	Hogere kosten van externe inhuur voor programmateam Regio Deal			12
Baten	**2.487**	**3.275**	**->**	**788**
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Lagere realisatie bij de RIF-projecten. Zie de toelichting bij de lasten.			140-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Hogere realisatie van subsidies bij het onderdeel Wonen. Zie de toelichting bij de lasten.			139
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	De projectuitgaven op verschillende beleidsterreinen, zijn lager dan begroot en lopen door naar 2024.			29-
Traineeship	Hogere baten voor Traineeship, abusievelijk niet opgenomen in de			558
Projectuitgaven Regio Deal FruitDelta Rivierenland	Hogere realisatie bij de Regio Deal projecten. Zie de toelichting bij de lasten.			346
Uitvoering en monitoring van Regio Deal projecten	Het maximale budget van de subsidies Regio Deal dat aan uitvoeringskosten besteed mag worden is in 2022 al volledig besteed. In 2023 zijn daarom geen subsidiebaten gerealiseerd.			85-
Gemeentelijke bijdrage	**2.293**	**2.293**	**->**	**0**

2. Contractgestuurde Dienstverlening *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2023 t/m AB dec	Rekening 2023		Verschil
Lasten	13.039	14.666	->	1.627
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	Lagere lasten gerealiseerd dan begroot door lagere kwalificatieplichtgelden.			9-
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) projecten	Lagere lasten dan begroot bij aanpak Jeugdwerkloosheid door minder inzet van personeel.			13-
Leerplicht	Hogere lasten gerealiseerd dan begroot door hogere personeelskosten i.v.m. ziektevervanging en reiskosten.			18
Sociale recherche	Lagere lasten gerealiseerd dan begroot door lagere personeelskosten door vacatureruimte en minder overige kosten.			34-
Inkoopondersteuning	Hogere lasten gerealiseerd dan begroot door hogere kosten voor externe inhuur en een opgenomen voorziening voor dubieuze debiteuren.			49
Basismobiliteit (Versis)	Lagere lasten gerealiseerd dan begroot door verrekende kosten voor boetes op o.a. stiptheid.			86-
Wmo/Jeugd	Hogere lasten dan begroot door de facturatie van het team zorginkoop en de facturatie van de extra taken buiten de DVO voor WMO/Jeugd. Deze lasten zijn niet volledig begroot.			627
Inburgering	Lagere lasten dan begroot voor de kosten van automatisering. Dit resultaat wordt terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.			16-
Inburgering - voorzieningen	Hogere lasten dan begroot door het betalen en doorfactureren van de inburgeringsvoorzieningen. Deze lasten zijn niet begroot.			1.091
Baten	14.286	15.885	->	1.599
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	Hogere baten gerealiseerd dan begroot door de inzet van middelen uit voorgaande jaren en een correctie gemaakt voor onjuist geregistreerde baten in het verleden.			106
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) projecten	Lagere baten gerealiseerd dan begroot bij aanpak Jeugdwerkloosheid door lagere projectuitgaven zijn de resterende middelen gereserveerd voor toekomstige jaren.			13-
Leerplicht				2
Sociale recherche	Lagere baten gerealiseerd omdat er minder opdrachten uitgevoerd zijn bij opdrachtgevers buiten de reguliere DVO.			17-
Inkoopondersteuning	Lagere inkomsten dan begroot omdat met ingang van 2023 alleen gerealiseerde uren gefactureerd zijn. De gemeenten en andere opdrachtgevers hebben minder uren afgenomen dan begroot.			157-
Basismobiliteit (Versis)	Bij de bestuursrapportage zijn op basis van de prognose de inkomsten hoger begroot. De realisatie blijkt iets lager dan verwacht.			70-
Wmo/Jeugd	Hogere baten dan begroot door de facturatie van het team zorginkoop en de facturatie van de extra taken buiten de DVO voor WMO/Jeugd. Deze baten zijn niet volledig begroot.			657
Inburgering	Hogere baten dan begroot door de facturatie van de inburgeringsvoorzieningen aan de gemeenten. Deze baten zijn niet begroot.			1.091
Gemeentelijke bijdrage	0	0	->	0

3. Algemene baten en lasten *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2023 t/m AB dec	Rekening 2023		Verschil
Lasten	**3.025**	**3.042**	**->**	**17**
Overhead	Hogere kosten voor overhead door hogere kosten voor verzuimbegeleiding en hogere personeelskosten voor bedrijfsvoering en management.			39
Onvoorziene uitgaven	Het budget voor onvoorziene uitgaven hoefde in 2023 niet ingezet te worden.			10-
Treasury	Lagere kosten bij treasury			12-
Vennootschapsbelasting	Geen afwijkingen			0
Baten	**418**	**449**	**->**	**31**
Overhead	Hogere ontvangen inkomsten bij onze overhead.			7
Treasury	Hogere ontvangen inkomsten bij treasury.			24
Gemeentelijke bijdrage	**2-**	**2-**	**->**	**0**

De balans per 31 december 2023

Activa *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2022**	**31-12-2023**
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut	841	764
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	-	-
Totaal vaste activa	**841**	**764**
Vlottende activa		
Uitzettingen korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	5.496	6.512
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	8.009	6.129
Overige vorderingen	184	274
Liquide middelen	291	454
Totaal vlottende activa	**13.980**	**13.369**
Totaal activa	**14.821**	**14.133**

Passiva *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2022**	**31-12-2023**
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	1.021	845
Bestemmingsreserves	1.614	1.574
Nog te bestemmen resultaat	535	108
Vreemd vermogen		
Voorzieningen	93	175
Onderhandse leningen binnenlandse banken en fin. instellingen	-	-
Totaal vaste passiva	**3.262**	**2.699**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden korter dan één jaar		
Overige schulden	2.056	2.026
Overlopende passiva		
Nog te besteden gelden van derden	9.154	8.459
Overige overlopende passiva	349	949
Totaal vlottende passiva	**11.559**	**11.434**
Totaal passiva	**14.821**	**14.133**

Algemene toelichting op de balans

Activabeleid

Het beleid ten aanzien van investeringen en afschrijvingen is vastgelegd in de nota activabeleid. De nota is primair bedoeld als instrument voor de kaderstellende rol van het Algemeen Bestuur en sluit aan bij het bepaalde in de gemeentewet (artikel 212) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de nota activabeleid zijn algemene regels vastgelegd o.a. met betrekking tot het afschrijven in het jaar van aanschaf, de systematiek van lineair afschrijven en een indicatieve afschrijvingstabel.

Waarderingsgrondslagen

Onder investeringen worden verstaan uitgaven ter verwerving van een goed of ter bereiking van een doel waaraan een nuttigheid kan worden toegekend die langer duurt dan een jaar.
Investeringen worden verantwoord op de balans onder de post vaste activa.
Onder de vaste activa worden conform het BBV de volgende vaste activa onderscheiden:
- Materiële vaste activa
- Financiële vaste activa

Activa wordt gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Materiële vaste activa

Met als uitgangspunt het BBV worden twee soorten materiële vaste activa onderscheiden (artikel 35), te weten:
- Investeringen met een economisch nut (vergelijkbaar met het bedrijfsleven, waarbij het meerjarig economisch nut meeweegt in de activeringsgronden).
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijke nut.

Investeringen met een economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. Dit betekent onder andere dat alle gebouwen een economisch nut hebben.
In het BBV is opgenomen dat activa met een meerjarig economisch nut geactiveerd moeten worden. Daarnaast mag er op deze investeringen niet resultaatafhankelijk (extra) worden afgeschreven. Met andere woorden, activa met een meerjarig economisch nut moeten eenduidig worden geactiveerd en vervolgens dient er op consistente wijze te worden afgeschreven.

In de jaarrekening van Regio Rivierenland worden alleen investeringen geactiveerd met een economisch nut. Waardering vindt plaats tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen.

Afschrijvingstermijnen
Afschrijvingen vinden lineair plaats op basis van de volgende afschrijvingstermijnen:

Gronden	geen afschrijvingen
Bedrijfsgebouwen	tussen de 10 en 30 jaar
Machines, apparaten, installaties	tussen de 4 en 15 jaar
Overige materiële vaste activa	tussen de 5 en 10 jaar

De gronden en terreinen hebben betrekking op:
- De grond van de kantoorgebouw Burgemeester Van Lidth de Jeudelaan in Tiel.

- De gronden van milieustraten en het Avri-terrein in Geldermalsen die in erfpacht zijn uitgegeven aan Avri (Deze zijn verkocht in 2022).

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs.

Vlottende activa
Onder vlottende activa zijn opgenomen:
- Vorderingen
- Uitzettingen in 's Rijks Schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- Overlopende activa
- Liquide middelen

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.
In de gevallen waarin de invordering niet mogelijk blijkt te zijn, wordt tot afboeking wegens oninbaarheid overgegaan. De voorziening dubieuze debiteuren is ter dekking van het risico dat openstaande vorderingen op de balansdatum oninbaar blijken te zijn.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva
De voorzieningen, de vaste schulden, de vlottende schulden en de overlopende passiva zijn eveneens opgenomen tegen nominale waarde.

Toelichting op de balansposten - vaste activa

Investeringen met een economisch nut

Materiële vaste activa *Bedragen x € 1.000*	Gronden en terreinen	Bedrijfs-gebouwen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde 31-12-2022	**0**	**510**	**262**	**68**	**841**
+ Investeringen	0	0	56	0	56
- Desinvesteringen	0	0	0	0	0
- Afschrijvingen	0	65-	58-	10-	133-
Boekwaarde 31-12-2023	**0**	**445**	**261**	**58**	**764**
Cumulatieve afschrijving	0	1.019	182	47	1.248
Aanschafwaarde	0	1.464	443	105	2.012

De investeringen die in 2023 zijn gedaan hebben betrekking op de investeringen in onze ICT-infrastructuur (vervanging laptops).

Toelichting op de balansposten - vlottende activa

Vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen *Bedragen x € 1.000*	31-12-2022	31-12-2023
Te ontvangen subsidies	195	212
Vordering op gemeenten	5.128	6.279
Overige vorderingen	173	21
Totaal	**5.496**	**6.512**

Toelichting bij de vorderingen op openbare lichamen

De vordering inzake subsidies heeft betrekking op nog te ontvangen subsidiebedragen van lopende (subsidie-)projecten. In het algemeen verstrekt de provincie een subsidievoorschot van 80% en bij de afwikkeling en subsidievaststelling wordt de slottermijn uitbetaald. De in de balans opgenomen subsidievordering heeft op toegezegde provinciale subsidies voor Basismobiliteit/Versis.

In de balanspost 'Vordering op gemeenten' is onder andere het bedrag van de zogenaamde 'doorschuif-BTW' over 2023 van € 1.255.000 opgenomen. Gemeenten kunnen dit bedrag declareren bij het BTW-compensatiefonds. Het bedrag van de vorderingen op gemeenten is relatief hoog, omdat aan het eind van het jaar afrekeningen zijn gefactureerd. Niet alleen de afrekening van de doorschuif-BTW over het hele jaar, maar ook de afrekeningen van Basismobiliteit/Versis, Inburgering, WMO/Jeugd en nota's van Inkoopondersteuning.

Het bedrag van de overige vorderingen op openbare lichamen bestaat uit het saldo van vorderingen en schulden op het UWV.

Een voorziening voor mogelijke oninbaarheid wordt gesteld op € 40.000.

Uitzettingen in 's Rijks Schatkist

Ultimo 2023 hadden we een bedrag van € 6.128.000 uitstaan bij de schatkist.
In het begrotingsjaar 2023 hebben we maximaal € 450.000 buiten de schatkist gehouden. Dat is binnen de wettelijke kaders van het toegestane drempelbedrag (2,00% van de begroting met een ondergrens van € 1.000.000). Dagelijks wordt van het banksaldo bij de BNG het surplus boven € 450.000 afgeroomd en afgestort naar 's Rijks Schatkist.

Overige vorderingen

Overige vorderingen *Bedragen x € 1.000*	31-12-2022	31-12-2023
Vorderingen op derden	184	274
Voorziening dubieuze vorderingen	0	0
Totaal	**184**	**274**

Vorderingen op derden (€ 274.000)
De vorderingen op derden bestaat uit:
Rente 4e kwartaal 2023: € 43.000
Vooruitbetaalde bedragen: € 61.000
Debiteuren derden: € 170.000

Liquide middelen

Liquide middelen *Bedragen x € 1.000*	31-12-2022	31-12-2023
Bank	291	454
Totaal	**291**	**454**

Het drempelbedrag voor schatkistbankieren bedraagt € 1.000.000. Wij hebben bij de BNG de drempel voor afstortingen naar 's Rijks Schatkist vastgelegd op € 450.000, omdat deze drempel voor ons toereikend is. Bovendien berekent de BNG vanaf het begrotingsjaar 2021 rente over tegoeden > € 500.000. Voor ons een extra reden om de drempel lager dan € 500.000 vast te leggen.

Toelichting op de balansposten - vaste passiva

Algemene reserves en bestemmingsreserves

Overzicht reserves *Bedragen x € 1.000*	31-12-2022	Toevoegingen 2023	Onttrekkingen 2023	31-12-2023
Algemene reserves				
Risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening	547	40	217	371
Algemene reserve Regiokantoor	474			474
Subtotaal algemene reserves	**1.021**	**40**	**217**	**845**
Bestemmingsreserves				
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	217	66		283
Speerpuntberaden	45			45
Communicatie	9			9
Herhuisvesting	911		53	858
Desintegratiekosten ontvlechtingen	406		53	353
Revolverend fonds Contractgestuurde dienstverlening	25			25
Subtotaal bestemmingsreserves	**1.614**	**66**	**107**	**1.574**
Totaal	**2.636**	**106**	**323**	**2.418**

Toelichting bij de reserves

Risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening

Doel	De reserve is bedoeld om risico's in de bedrijfsvoering op te vangen welke kunnen ontstaan als gevolg van het leveren van maatwerk in de vorm van dienstverleningsovereenkomsten.
Aard	Algemene reserve
Maximum/plafond	30% van de uitgaven (door het Algemeen Bestuur in april 2011 vastgestelde maximum)
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	In 2023 zijn de resultaten bij de uitvoeringstaken van CgD verwerkt in de reserve (stortingen van in totaal € 40.000 en onttrekkingen van in totaal € 217.000).

De risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening heeft op 31 december 2023 een saldo van € 371.000 gelijk aan 3% van de uitgaven van programma 2 Contractgestuurde dienstverlening en blijft daarmee ver onder het vastgestelde maximum van 30%.

Algemene reserve Regiokantoor

Doel	De reserve is bedoeld als buffervermogen voor het opvangen van financiële risico's en tekorten. De reserve wordt ingezet bij tekorten of als door het afbouwen of verdwijnen van taken overheadkosten niet meer binnen de begroting gedekt kunnen worden en frictiekosten ontstaan.
Aard	Algemene reserve
Optimum	Niet nader bepaald
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De omvang van de algemene reserve is voldoende voor het afdekken van de geïdentificeerde risico's. De reserve heeft een saldo van € 474.000.

Reserve Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)

Doel	De reserve wordt gevoed uit jaarlijkse rijksbijdragen in de algemene taakstelling en door incidentele rijksbijdragen voor specifieke activiteiten om het aantal voortijdige schoolverlaters te verminderen. Voor zover er overschotten zijn worden deze aan de reserve toegevoegd, terwijl de tekorten eruit worden gedekt. Het overschot is bedoeld om eventuele risico's bij het beëindigen van de taak op te vangen. In de RMC-taak worden geen gemeentelijke bijdragen ontvangen.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Afhankelijk van de duur van de RMC-taak
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	In 2023 is een bedrag van € 66.264 gestort in de RMC-reserve. De reserve heeft daardoor op 31-12-2023 een saldo van € 283.069.

De storting in de RMC-reserve bestaat voor € 12.210 uit gelden die in 2021 waren voorgefinancierd uit de reserve inzake vsv-projecten en voor € 54.054 uit gelden die ten onrechte bij de nog te besteden projectgelden waren verantwoord.

Reserve Speerpuntberaden

Doel	De reserve kan worden ingezet voor de financiering van uitgaven die gerelateerd zijn aan de speerpuntberaden en de uitvoering van het Ambitiedocument, alsmede uitgaven voor activiteiten op het gebied van Lobby & Branding.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De reserve heeft op 31 december 2023 een saldo van € 45.000. Er zijn geen mutaties geweest in 2023.

Reserve Communicatie

Doel	De reserve wordt ingezet voor de financiering van maatregelen gericht op verbetering van de communicatie.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De reserve heeft op 31 december 2023 een saldo van € 9.000. Er zijn geen mutaties geweest in 2023.

Reserve Herhuisvesting

Doel	Het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland heeft op 11 juli 2018 ingestemd met het plan voor de herhuisvesting, waarbij

	Regio Rivierenland (RR) en Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) hebben geruild van pand. RR heeft het pand JS de Jongplein verkocht aan ODR en de gerealiseerde boekwinst wordt de komende jaren ingezet voor de bekostiging van de investeringsuitgaven. Daartoe is in 2018 de gerealiseerde boekwinst van € 971.000 afgestort naar de reserve.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	2039 (bij een afschrijvingsduur van 20 jaar)
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De reserve wordt de komende jaren ingezet en valt vrij gelijk aan de afschrijvingstermijnen van de verbouwingsinvesteringen die zijn gerealiseerd in het pand Burg. van Lidth de Jeudelaan. In 2023 is een bedrag van € 53.000 ingezet. De reserve heeft op 31 december 2023 een saldo van € 858.000.

Reserve Desintegratiekosten ontvlechtingen

Doel	De reserve wordt ingezet voor de financiering van de desintegratiekosten (kosten van achterblijvende overhead), die een direct gevolg zijn van ontvlechtingen van bedrijfsonderdelen. De reserve is gevoed uit ontvangen bijdragen in het kader de ontvlechting van GGD Gelderland-Zuid in de periode van 1.7.2013 t/m 31.12.2015.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	GGD Gelderland-Zuid heeft in de jaren 2013, 2014 en 2015 een vergoeding voor desintegratiekosten betaald. Deze bedragen zijn afgestort in de reserve. De reserve wordt aangewend voor de bekostiging van de vernieuwing van de ICT-Infrastructuur en vervanging van kantoorautomatisering. De nieuwe ICT-omgeving is medio 2019 geoperationaliseerd en in gebruik genomen. In 2023 is een bedrag van € 53.000 onttrokken aan de reserve. De reserve heeft op 31 december 2023 een saldo van € 353.000.

Revolverend fonds Contractgestuurde dienstverlening

Doel	De reserve is in 2014 ingesteld voor de financiering van kosten die noodzakelijk zijn om nieuwe activiteiten voor de gemeenten te ontwikkelen of de uitvoering van bestaande taken te verbeteren.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De reserve heeft op 31 december 2023 een saldo van € 25.000. Er zijn geen mutaties geweest in 2023.

Toelichting bij de Voorzieningen

Overzicht voorzieningen *Bedragen x € 1.000*	31-12-2022	Toevoegingen 2023	Onttrekkingen 2023	31-12-2023
Voorziening onderhoud gebouw Tiel	93	16	0	108
Voorziening Bovenwettelijk verlof	0	40	0	40
Voorziening Verlofsparen	0	26	0	26
Totaal	**93**	**82**	**0**	**175**

Voorziening onderhoud gebouwen

Doel	Voor het bedrijfsgebouw Burg. van Lidth de Jeudelaan in Tiel is een voorziening gevormd voor de periodieke uitgaven van groot onderhoud en renovaties. Jaarlijks wordt vanuit de exploitatie een bedrag aan de voorziening toegevoegd.
Aard	Egalisatievoorziening
Optimum	Op basis van geactualiseerd (meerjarig) onderhoudsplan
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	Het onderhoudsplan is geïntegreerd met het verbouwingsplan uit 2019 van de herhuisvesting. In 2023 is een bedrag van € 16.000 ingezet.

Voorziening Bovenwettelijk verlof

Doel	Medewerkers kunnen verlofuren sparen om, met behoud van salaris, een langere periode vrij te nemen. Dat legt een latente claim op onze organisatie. De verslaggevingsrichtlijnen schrijven voor dat hiervoor een voorziening getroffen dient te worden. Elk jaar zal de hoogte van de voorziening opnieuw worden beoordeeld aan de hand van het bovenwettelijk verlof.
Aard	Egalisatievoorziening
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De voorziening heeft op 31 december 2023 een saldo van € 40.000.

Voorziening Verlofsparen

Doel	Medewerkers kunnen bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens-en carrièreplanning. Deze vakantie-uren verjaren niet. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd worden.
Aard	Egalisatievoorziening
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing

Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De voorziening heeft op 31 december 2023 een saldo van € 26.000.

Vaste schulden langer dan één jaar

Regio Rivierenland heeft geen langlopende geldleningen.

Toelichting op de balansposten - vlottende passiva

Overige schulden

Overzicht overige schulden *Bedragen x € 1.000*	31-12-2022	31-12-2023
Overige schulden	2.056	2.026
Totaal	**2.056**	**2.026**

De balanspost "overige schulden" bestaat uit het saldo van crediteuren (€ 1.268.000), te betalen loonheffing (€ 445.000), pensioenpremies (€ 176.000) en af te dragen BTW (€ 110.000) en nog te betalen salaris (€ 26.000)

Overlopende passiva

De 'Nog te besteden gelden van derden' zijn in onderstaand overzicht gespecificeerd.

Overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel *Bedragen x € 1.000*	31-12-2022	Inkomsten 2023	Bestedingen 2023	31-12-2023
RMC - Regionale aanpak VSV	148	297	335	110
RMC - Aanpak Jeugdwerkloosheid	197		150	47
RMC - Rijksmiddelen	0	35	32	2
Uitvoering Versis/Basismobiliteit 2023	146		146	0
Projecten Regionaal Investeringsfonds (RIF)	360		108	251
Projecten Regionaal Stimuleringsfonds (RSF)	497	502	276	724
Gebiedsagenda	112	365	148	329
Platform Zelfredzaam	37		37	-
Wmo/Jeugd Beschermingstafel	10			10
Wmo/Jeugd GVJB & JeugdZorgPlus	9			9
Transformatiefonds	216		105	110
Transities Wmo/Jeugd	2			2
Scheidingsmiddelen	0	280	185	95
Regionale Energie Strategie (RES)	249			249
Energie Expertiseteam Rivierenland	0	120	90	30
Woonagenda/werkkapitaal Wonen	56			56
Woningbouwprojecten	0	91	35	56
Leefbaarheid	3			3
Mobiliteitsfonds	515	322	273	564
Mobiliteitsagenda/werkbudget Mobiliteit	8		1	7
Slimme Mobiliteit Regio Rivierenland	123		123	-
Dakloze arbeidsmigranten	18		18	0
Uitstroom beschermd wonen	6		6	0
Evaluatie Woonladder Rivierenland	19		19	0
Facturen betaald in 2023 (NTB)	10		10	0
Inburgering ondertussengroep 2023-2024	9		9	0
Regio Deal FruitDelta Rivierenland	3.233	916	1.408	2.741
Regio Deal project BARR	19		19	0
Perspectief op Werk (PoW-1)	60			60
Perspectief op Werk (PoW-2)	173			173
Regionaal Mobiliteitsteam (RMT)	214	99	211	102
RW-POA Rivierenland	2.704	2.780	2.756	2.728
Totaal	**9.154**	**5.807**	**6.502**	**8.459**

Overige overlopende passiva

Hieronder zijn de nog te betalen kosten opgenomen, zoals te betalen rente van de BNG-geldlening, te betalen salariskosten over december 2023 i.v.m. de nieuwe Cao-afspraken, te betalen huisvestings- en kantoorkosten, te betalen kosten van ingehuurd personeel en adviseurs, te betalen accountantskosten en overige nog te betalen bedragen.

Toelichting op de balansposten - overig

Borgstellingen en garantstellingen

Regio Rivierenland heeft geen borgstellingen en/of garantstellingen.

Niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen

Onderstaande tabel geeft een beeld van de meerjarige financiële verplichtingen waar Regio Rivierenland aan verbonden is. De bedragen in de kolom 'Bedrag' betreffen jaarlasten. De verlofdagenverplichting betreft de stand op 31 december.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen *Bedragen x € 1.000*	**Bedrag**	**Einde contract**
Schoonmaak	16	4-7-2024
Beveiliging	14	31-12-2024
Leaseverplichtingen auto's	165	Diverse einddata
Salarisadministratie	20	31-12-2024
Verlofdagenverplichtingen 31-12-2023	299	n.v.t.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen plaats gevonden na balansdatum.

Stand van zaken investeringskredieten

Investeringen

Overige investeringen Regiokantoor *Bedragen x € 1.000*	Jaar van investeren	Krediet	Stand 1-1-2023	Uitgaven 2023	Stand 31-12-2023	Status
ICT-infrastructuur + kantoorautomatisering	2019/2020	200	121	56	64	
Totaal		**200**	**121**	**56**	**64**	

De investeringen die in 2023 zijn gedaan hebben betrekking op de investeringen in onze ICT-infrastructuur (vervanging laptops).

Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage

Overzicht gemeentelijke bijdragen *Bedragen x € 1.000*	Primitieve Begroting 2023	Mutaties Berap 2023	Mutaties Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2023	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Aantal inwoners Regio Rivierenland op 1-1-2022	250.974	250.974	250.974	250.974	27.165	29.387	25.511	25.033	42.271	51.968	19.685	29.954	250.974
Algemene bestuursondersteuning	726.719	0	0	726.719	78.659	85.093	73.870	72.485	122.400	150.478	57.000	86.735	726.719
Speerpunten, beleidsondersteuning en projecten	1.566.472	0	-19.000	1.547.472	167.496	181.196	157.297	154.350	260.637	320.428	121.375	184.692	1.547.472
Programma 1 Regionale samenwerking	2.293.191	0	-19.000	2.274.191	246.155	266.289	231.167	226.836	383.037	470.906	178.375	271.427	2.274.191
Treasury (rente)	-12.000	0	-36.000	-48.000	-5.195	-5.620	-4.879	-4.788	-8.085	-9.939	-3.765	-5.729	-48.000
Onvoorziene uitgaven	10.000	0	-10.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma 3 Algemene baten en lasten	-2.000	0	-46.000	-48.000	-5.195	-5.620	-4.879	-4.788	-8.085	-9.939	-3.765	-5.729	-48.000
Totaal gemeentelijke bijdrage	**2.291.191**	**0**	**-65.000**	**2.226.191**	**240.959**	**260.669**	**226.288**	**222.048**	**374.952**	**460.967**	**174.610**	**265.698**	**2.226.191**
Gefactureerde gemeentelijke bijdrage					247.995	268.280	232.895	228.531	385.900	474.426	179.708	273.456	2.291.191
Gerealiseerd resultaat jaarrekening			**-65.000**		**-7.035**	**-7.611**	**-6.607**	**-6.483**	**-10.948**	**-13.459**	**-5.098**	**-7.758**	**-65.000**

Bijlage 2: SiSa verantwoording

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024											
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C75	Regiodeals 3e tranche			Betreft pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C75/01*	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: C75/02*	Cofinanciering per pijler (jaar T) Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: C75/03*	Totale besteding per pijler (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: C75/04*	Totale cofinanciering per pijler (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: C75/05*	Toelichting *Aard controle* *Indicator:*
				1	Inclusief	€ 233.002	€ 210.209	€ 616.831	€ 516.606	
				2	Fruit	€ 0	€ 0	€ 996.258	€ 996.258	
				3	Delta	€ 264.940	€ 165.295	€ 1.157.241	€ 1.182.074	
				4	Samen	€ 162.939	€ 164.601	€ 335.348	€ 337.010	
				5						
				6						
					Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C75/07*	Totale uitvoeringskosten (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C75/08*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C75/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C75/10*		
					Nee	€ 225.000	€ 406.026	Nee		

Bijlage 3: Controleverklaring

Regio Rivierenland

